

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2017.godinu

Broj: 01-02-06-14-1-14-1338-6/17

Sarajevo, maj 2018. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	9
6.1.1	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	9
6.1.1.1	Plate i naknade troškova zaposlenih	10
6.1.1.1	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	10
6.1.1.2	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	10
6.1.1.3	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera	20
6.1.1.4	Kapitalni izdaci	23
6.2	BILANS STANJA.....	25
6.2.1	Popis sredstava i obaveza.....	26
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	26
8.	JAVNE NABAVKE	26
9.	OSTALI NALAZI	27
9.1	RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2016. GODINU	27
9.2	IMPLEMENTACIJA „INFORMACIONOG SISTEMA REGISTRA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U FBiH“ (ISR MSP) I „INFORMACIONOG SISTEMA OBRITNOG REGISTRA“ (ISOR)	29
10.	KOMENTAR	31
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	32
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu	33
	Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	36

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2017. godinu** koji obuhvataju Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Pozitivno mišljenje:

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 335.676 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda (tačka 7. Izvještaja).**

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2017. godinu** sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2017. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

1. **Dodjela sredstava dijela tekućih transfera u iznosu od 58.400 KM (programi poticaja inovatorima) nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera koji je usvojila Vlada FBiH, što nije u skladu sa članovima 32., 38. i 39. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu (tačka 6.1.1.2.2. Izvještaja);**
2. **Dodjela dijela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 168.776 KM je izvršena na osnovu kriterija koji nisu mjerljivi i na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije ispoštovan princip**

transparentnosti, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću (tačka 9.1. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2017. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 18. maj 2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi, reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu;
- Budžet FBiH za 2017. godinu;
- Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2017. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima;
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli;
- Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹.

Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Ministarstvom rukovodi ministar. Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u Budžetu FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizovana su radna mjesta za 46 izvršilaca, dok je budžet odobren za 37 uposlenika. Na dan 31.12.2017. godine u Ministarstvu je bilo 30 uposlenih.

Ministarstvom rukovodi ministar Amir Zukić, koji je imenovan 31. marta 2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Dr. Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2017. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od oktobra 2017. godine do marta 2018. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Ministarstva za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje sa rezervom za usklađenost poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i 10.08.2017. godine obavijestilo Ured o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka, u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2016. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

---

¹ Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Sl. novine FBiH", broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 08/06, 61/06 i 48/11);

Realizovane preporuke

1. Ugovori o djelu su se prestali zaključivati za poslove za koje je zakonskim i ostalim propisima uređena mogućnost zaključivanja istih i koji su u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđeni kao redovni poslovi i zadaci Ministarstva;
2. Intenzivirane su aktivnosti i komunikacija sa nadležnim institucijama u cilju zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba u previđenom obimu, kao i ispunjenje odredbi potpisanih ugovora sa poslodavcima, a naročito u dijelu zadržavanja uposlenih osoba u istom roku na koji su poticane i eventualnog povrata budžetskih sredstava;
3. Osigurano je da se bodovanje pristiglih prijavi za finansiranje izgradnje poduzetničkih zona vrši u potpunosti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, i uz dosljedno poštivanje principa transparentnosti i pravičnosti;
4. Preispitan je način bodovanja komisije po osnovu postavljenih kriterija: „izrađena studija izvodljivosti“, „administrativni kapaciteti aplikanta“, „projekat direktno omogućava uspostavljanje novih/ proširenje postojećih ekonomskih aktivnosti u sklopu zone“ i „projekat nudi adekvatne i kvalitetne usluge za razvoj poduzetništva“, te u skladu sa konstatovanim, poduzete su adekvatne mjere i aktivnosti u cilju povećanja transparentnosti prilikom dodjele sredstava;
5. Izvršen je nadzor i analiza ukupnih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture za 2016. godinu, te procijenjena opravdanost daljih ulaganja po navedenom osnovu u odnosu na ostvarene rezultate;
6. Nastavljene su aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno se poduzimaju odgovarajuće aktivnosti u skladu sa datim ovlaštenjima za povrat nenamjenski utrošenih sredstava;
7. Nastavljene su aktivnosti nadzora nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske iz 2012. godine, a u slučaju nenamjenskog utroška sredstava i neispunjavanja obaveze upošljavanja ugovorenog broja radnika povratnika, poduzete su sve aktivnosti na povratu sredstava u Budžet FBiH;
8. Poduzete su adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, u skladu sa zaključenim Ugovorom o komisionim poslovima i Aneksima istog;
9. Godišnji popis potraživanja i obaveza je vršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, i vršeno je usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem dugoročnog depozita i potraživanja od krajnjih korisnika za plasirana kreditna sredstva;
10. Pravovremeno su pokrenuti postupci javnih nabavki i isti vršeni u skladu sa zaključenim ugovorima i ponudama koja su bile predmet ugovaranja.

Djelimično realizovane preporuke

1. Funkcionisanje sistema internih kontrola je poboljšano osim u dijelu izbora korisnika sredstava dodijeljenih za poticaje inovatorima i dodjele sredstava od igara na sreću;
2. Pomoćna evidencija svih potpisanih ugovora sa korisnicima poticaja za prvo zapošljavanje i izmirenim obavezama od strane Ministarstva nije se sačinjavala, već se koristila evidencija koju sačinjava Federalni zavod za zapošljavanje;
3. U javnim pozivima za dodjelu poticajnih sredstava Ministarstva, aplikanti su transparentno obaviješteni o prednostima prilikom ocjenjivanja pristiglih aplikacija, koje zavisi od predloženog načina izvora finansiranja i namjene sredstava, samo u dijelu da je transparentan kriteriji koji nosi najveći broj bodova;
4. Osigurano je da zapisnici o radu komisije budu potpuni u dijelu koji se odnosi na uredno arhiviranje svih faza njenog rada, a WEB stranica Ministarstva poboljšana je u cilju olakšavanja pristupa potencijalnim aplikantima koji imaju pravo da se natječu za sredstva poticaja;

5. Dopunjen je Izvještaj o radu Komisije za nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera u dijelu davanja osvrta na konstatovane probleme u radu, kao i konkretnih primjedbi i preporuka za poboljšanje rada u narednom periodu;
6. Pravosnažne sudske presude evidentirane su na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, međutim i dalje nije izvršeno evidentiranje rashoda.

Nerealizovane preporuke:

1. Poticajna sredstva tekućeg transfera namijenjena inovatorima dodjeljivati na osnovu mjerljivih kriterija, uz prezentiranje dokaza da je inovacija priznata izdavanjem rješenje o priznavanju patenta od strane nadležne institucije;
2. Donijeti proceduru za finansiranje programa i projekata iz sredstava ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću i istom propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata, kao i prilaganje dokaza od strane aplikantata kojima će se moći dokazati njihova ispunjenost u cilju objektivnog bodovanja i transparentne dodjele budžetskih sredstava;
3. Osigurati praćenje i namjensko trošenje dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima po osnovu prikupljenih naknada od igara na sreću;
4. Nastaviti aktivnosti sa ostalim organima i institucijama, a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju blagovremeno podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Finansijsko-informatičkom agencijom (FIA);
5. Riješiti pitanje neispunjenih obaveza implementatora ISOR-a koje se odnose na implementiranje preostalih softverskih modula i izraditi akcioni plan za izvršenja sa jasnim zaduženjima, odgovornostima i rokovima za izvršenje, kako bi se omogućilo korištenje svih funkcija sistema i kompletirali podaci u registru.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uređen je način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time je utvrđena odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. Uvidom u navedeni Pravilnik i popunjenost predviđenih radnih mjesta konstatovano je da u 2017. godini radna mjesta rukovodećih državnih službenika nisu bila popunjena, međutim, u maju 2017. godine pokrenuta je procedura prijema (pomoćnik ministra za poduzetništvo, pomoćnik za obrt i pomoćnik za finansijske, pravne i opće poslove), te je ista okončana u februaru 2018. godine kada su donesena i rješenja o postavljenju rukovodećih državnih službenika.

Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. Rukovodstvo je pisanim procedurama normativno definisalo kontrolne postupke, postupke informisanja i komunikacija, te izvršilo procjenu stepena rizika i postupke nadgledanja. U skladu sa Pravilnikom o internoj kontroli (2009. godine), utvrđeno je da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodeći državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i

poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici, odnosno ad hoc formirana komisija. **Naši nalazi, vezani za sistem internih kontrola, ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu dosljedne primjene zakonskih i internih akata vezanih za: izbor sredstava doznačenih krajnjim korisnicima za poticaje inovatorima, program poticaja razvoju vezanih i posebnih obrta i raspodjele sredstava od priređivanja od igara na sreću.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

Funkciju interne revizije, Ministarstvo je bilo dužno da uspostavi u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika. Prilikom obavljanja revizije utvrđeno je da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano radno mjesto „samostalnog izvršioca – internog revizora“ nije popunjeno. U 2015. godini, internu reviziju Ministarstva je obavljala Jedinica za internu reviziju Federalnog ministarstva finansija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Međutim, za revidiranu 2016. godinu, Ministarstvu je bio odobren budžet u značajno većem iznosu u odnosu na ranije godine i to po osnovu uvođenja novog Transfera za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja (planirano 50.000.000 KM, izvršenje 8.036.390 KM), zbog čega je isto formalno ispunilo utvrđene kriterije za uspostavu jedinice interne revizije. Iako je Ministarstvo obrazložilo da se radi o tekućem transferu ograničenog roka trajanja, Centralna harmonizacijska jedinica Federalnog ministarstva finansija je na njegov upit zauzela stav „da se sva federalna ministarstva u svom poslovanju susreću sa visokim stepenom rizika, te bi iz tog razloga trebali razmotriti uspostavu jedinice interne revizije“. Kako Ministarstvo nije uspjelo realizovati odobrena sredstva, istom su za nastavak realizacije aktivnosti iz Uredbe o zapošljavanju i u 2017. godini na ime Transfera za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja odobrena sredstva (planirano 19.000.000 KM, izvršenje 15.625.314 KM). Skrećemo pažnju da se u narednoj 2018. godini završavaju aktivnosti u vezi prvog zapošljavanja i budžet Ministarstva vraća u stare okvire (< 10.000.000 KM) zbog čega će isto ponovo biti u nadležnosti Jedinice za internu reviziju Federalnog ministarstva finansija.

Prevenција korupcije

U skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH donesenim na osnovu Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru, Ministarstvo je odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te u propisanom roku sačinilo Godišnji izvještaj i isti dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Preporuka:

- ***Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u dijelu izbora korisnika sredstava dodijeljenih za poticaje inovatorima i korisnicima od igara na sreću.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Ministarstvo je u zakonskom roku dostavilo Federalnom ministarstvu finansija budžetski zahtjev za 2017. godinu na iznos od 59.608.752 KM i korigovani budžetski zahtjev na iznos 27.949.517 KM.

Budžetom FBiH za 2017. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 39.127.935 KM, nakon čega je isti Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH smanjen na iznos od 27.949.378 KM. Izvršenje budžeta je u 2017. godini ostvareno u iznosu od 23.401.980 KM (83,73 %).

Za realizaciju Tekućeg transfera za finansiranje prvog zapošljavanja, Ministarstvu su u 2017. godini prvobitno odobrena sredstva u iznosu od 30.000.000 KM, u cilju implementacije propisanih aktivnosti u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja, odnosno refundacije sredstava poticaja poslodavcima za prvo upošljavanje i samozapošljavanje. Vlada FBiH je u februaru 2017. godine donijela Program utroška sredstava kojim je predviđeno da se navedena sredstva raspodjeljuju za: izmirenje dospjelih obaveza po potpisanim ugovorima sa poslodavcima zaključno sa 31.12.2016. godine (okvirno 17.838.969 KM), i preostali iznos sredstava za iste namjene po Javnom pozivu koji je trebao biti objavljen u 2017. godini. Međutim, navedena pozicija je Rebalansom budžeta za 2017. godinu umanjena na iznos od 19.000.000 KM za što nam nije prezentirana adekvatna dokumentacija, tj. razlozi odustajanja od planiranih aktivnosti u dijelu raspisivanja novog Javnog poziva.

Ministarstvo je redovno izvještavalo Vladu FBiH o stepenu realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanja koje je Vlada FBiH prihvatila, nakon čega je donosila određene zaključke u cilju realizacije planiranih aktivnosti, a posljednja Informacija je razmatrana i usvojena Zaključkom V broj 1689/2017 od 14.12.2017. godine.

Također je Vladi FBiH dostavljen Izvještaj o utrošku i efektima dodijeljenih finansijskih poticajnih sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2015. godinu sačinjen u junu 2017. godine, koji je i usvojen od strane iste 13.07.2017. godine (Zaključak V broj 996/2017). Navedeni Izvještaj se sačinjava nakon što Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućih transfera završi posao, a za 2016. godinu proces izrade Izvještaja je u toku.

Izvještaj o izvršenju sredstava tekućih transfera za 2017. godinu u iznosu od 4.365.321 KM je dostavljen Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa Vladinom Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava tekućih transfera Vlade FBiH. Također je dostavljen i Izvještaj o utrošku sredstava Ostala domaća pozajmljivanja za 2017. godinu u iznosu od 2.000.000 KM. Navedeni izvještaji nisu razmatrani od strane Vlade FBiH.

Godišnji finansijski izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu, Ministarstvo je sačinilo i dostavilo nadležnim institucijama. Ministarstvo je također sačinilo zabilješke uz finansijske izvještaje, u skladu sa članom 36. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i odredbama Pravilnika o izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2017. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 23.401.980 KM, što u odnosu na odobreni budžet 27.949.378 KM predstavlja ostvarenje od 84 %.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (85,6 %), plaće i naknade troškova zaposlenih (3,8 %), izdaci za materijal i usluge (1,7 %), doprinosi poslodavca (0,3 %) i kapitalni izdaci (8,6 %).

6.1.1.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Bruto plate i naknade plata sa 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 966.841 KM, i iste su u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.041 KM. Obračun plata i naknada vrši se u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 101.310 KM u okviru kojih su najznačajnije naknade za: topli obrok 54.367 KM, prevoz sa posla i na posao 16.768 KM i regres 13.760 KM. Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

6.1.1.1 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 391.006 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 31.108 KM. Strukturu navedenih izdataka čine: osiguranje i bankarske usluge 224.717 KM, ugovorene i druge posebne usluge 69.326 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 28.196 KM, tekuće održavanje 26.798 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 16.593 KM, usluge prevoza i goriva 15.061 KM i putni troškovi 10.315 KM. U okviru izdataka osiguranja i bankarskih usluga, na naknadu za komisione poslove koja se plaća Razvojnoj banci odnosi se 218.346 KM.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu za angažovanje vanjskih saradnika iskazani su u neto iznosu 5.450 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 13.675 KM. U 2017. godini Ministarstvo je zaključilo ugovor o djelu sa 2 fizička lica. Ugovori o djelu zaključivani su za poslove sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i za poslove koji predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti Ministarstva i to za poslove vozača u periodu od mjeseca maja do septembra 2017. godine, kao i poslovi osiguranja normalnog funkcionisanja hardverske IT infrastrukture, praćenje i implementacija IT standarda, komunikacija u sferi IT, te uspostava registra poticaja, koji je istekao u januaru 2017. godine. **Imajući u vidu da su navedena radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kao i da se ista odnose na obavljanje redovnih poslova, ne može se potvrditi opravdanost angažovanja fizičkih lica za obavljanje navedenih poslova kao ni njihova isplata, za period maj – septembar 2017. godine. Praksa zaključivanja ugovora o djelu je prestala u posljednjem kvartalu 2017. godine.**

6.1.1.2 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi su iskazani u iznosu od 20.029.735 KM (86 % ukupnih rashoda). Ministarstvo je u fiskalnoj 2017. godini raspodjeljivalo sredstva 6 transfera, u skladu sa Programom utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera za 2017. godinu, usvojenih od strane Vlade FBiH, kako je to predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu i u skladu sa odredbama Uredbe o prvom zapošljavanju. Navedene transfere smo grupisali u 3 skupine, te ih kao takve i elaboriramo u revizorskom izvještaju u cilju lakšeg praćenja:

- tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja (izvršenje 15.625.314 KM), Program utroška sredstava usvojen od strane Vlade FBiH u II/2017. godine);
- tekući transferi općinama i gradovima (za izgradnju poduzetničkih zona), pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama, te subvencije privatnim preduzećima (izvršenje 4.365.321 KM), Program utroška sredstava usvojeni od strane Vlade FBiH u III/2017. godine i izmjene istog u septembru 2017. godine);
- tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja (39.100 KM²).

---

² Tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja se odnosi samo na isplaćeni iznos glavnice. Detaljnije o navedenom je u dijelu Izvještaja 7. Vanbilansna evidencija.

Pregled plana i realizacije tekućih transfera daje se u sljedećoj tabeli:

u KM

R. br.	Naziv transfera	Odobrena sredstva za 2017. godinu	Programi utroška sredstava	Reprogram utroška sredstava	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2017. godinu
1	2	3	4	5	6
1.	Finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja	19.000.000	30.000.000	-	15.625.314
2.	Tekući transferi općinama i gradovima	940.368	1.000.000	940.368	940.368
3.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	100.000	100.000	100.000	100.000
4.	Tekući transfer udruženjima građana, obrtničke komore FBiH i kantona i obrazovne institucije	250.000	250.000	250.000	247.337
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.089.632	3.030.000	3.089.632	3.077.615
6.	Transfer za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	39.100	-	-	39.100
	UKUPNO	23.419.100	34.380.000	4.380.000	20.029.734

Zakonski osnov za planiranje sredstava navedenih transfera je Zakon o poticaju razvoja male privrede³ i Uredba o poticanju zapošljavanja⁴. Mjere razvoja male privrede predstavljaju djelovanje, uz korištenje sredstava razvoja, u cilju podrške realizovanju razvojnih projekata značajnih za ostvarenje plana razvoja i jačanje konkurentne sposobnosti subjekata male privrede.

Malu privredu čine subjekti male privrede (mikro, mali i srednji), fizička i pravna lica, koja trajno obavljaju zakonom dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dohotka, odnosno dobiti, uključujući samozapošljavanje i obiteljske poslove povezane sa obrtom i drugim djelatnostima, registrovani kod nadležnog organa, bez obzira na oblik organizovanja i koji su:

- 1) samostalni u poslovanju,
- 2) upošljavaju godišnje manje od 250 lica, i
- 3) ostvaruju godišnji promet do 40 miliona KM i/ili čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 30 miliona KM.

U okviru navedenog iznosa izvršenja tekućih transfera nisu sadržana sredstva prikupljena od igara na sreću za 2016. godinu, koja je Ministarstvo također raspodjeljivalo u 2017. godini u ukupnom iznosu od 241.883 KM, obzirom da se ista knjiže kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija, što smo detaljnije obradili u dijelu Izvještaja pod brojem 9.1.

6.1.1.2.1 Tekući transferi za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja

Tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja iskazan je u iznosu od 15.625.314 KM⁵, što u odnosu na planiranih 19.000.000 KM predstavlja izvršenje od 82,23 %.

Navedeni transfer se realizuje od 2016. godine, u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja (u daljem tekstu: Uredba), putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za

³Zakon o poticaju razvoja male privrede („Sl. novine FBiH“, broj 19/06 i 25/09);

⁴ Uredba o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 95/15) i Izmjene Uredbe o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 32/16 i 48/16)

⁵ Iznos od 15.625.314 KM je umanjen za izvršene povrate u toku godine u iznosu od 46.579 KM, što ukupno iznosi 15.671.893 KM.

zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u budžetu Ministarstva. Finansiranje istog je nastavljeno i u 2017. godini. Ovom Uredbom se uređuju uslovi za korištenje i postupak za ostvarivanje prava na subvencioniranje poslodavaca za slučaj zapošljavanja nezaposlenih osoba⁶ bez radnog iskustva i osoba koje se same zapošljavaju⁷. U smislu Uredbe, poslodavac je fizička ili pravna osoba iz privatnog sektora koja može koristiti poticajna sredstva za sufinansiranje pri zapošljavanju (zapošljava nezaposlenu osobu), dok se samozapošljavanje odnosi na zapošljavanje nezaposlene osobe koja obavlja registriranu djelatnost u svoje ime i za svoj račun. **Članom 8. Uredbe je predviđeno da poslodavac koji zaposli nezaposlenu osobu i osoba koja se sama zapošljava, nezavisno o stepenu stručne spreme na period od 12 mjeseci, ima pravo na refundiranje, odnosno subvenciju za obavljanje djelatnosti, u iznosu koji odgovara ukupnom iznosu najniže plate u Federaciji sa pripadajućim doprinosima, uključujući i porez na dohodak (preračunato 578 KM mjesečno po osobi, ukupno za godinu dana 6.936 KM).** Radni odnos zaposlenika koji se zapošljavaju i osoba koje se same zapošljavaju uz subvencioniranje, prema Uredbi treba da traje koliko i period za koji se osigurava subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Pravo na subvenciju nisu mogli ostvariti poslodavci koji obavljaju djelatnost iz oblasti trgovine, ugostiteljstva i priređivanja igara na sreću.

U skladu sa Uredbom, u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, Zavod je provjeravao kvalificiranost poslodavaca i osoba koje se samozapošljavaju po javnom pozivu. Nakon utvrđivanja potpunosti i validnosti dokumentacije, kantonalna služba je potpisivala i ovjeravala sve primjerke ugovora o sufinansiranju i dostavljala ih poslodavcu i Zavodu na potpisivanje i ovjeravanje, a Zavod je ugovore dostavljao Ministarstvu, također radi potpisa i ovjere. Kako je to predviđeno provedbenim propisima i potpisanim ugovorima, poticajna sredstva se refundiraju poslodavcima tek nakon što isti prezentiraju dokaze kantonalnim službama za zapošljavanja da ispunjavaju uslove za isplatu. Na osnovu prezentiranih dokaza (ovjerene specifikacije plata u Poreznoj upravi, ovjerene i potpisane platne liste osobe za koju se osigurava subvencija, uplatnice za pojedinačne isplate plata, a u slučaju zbirne uplate plata, kopija izvoda banke iz kojih je vidljiva isplata pojedinačne plate za sufinansiranu osobu), kantonalne službe za zapošljavanje su sačinjavale izvještaje o ispunjavanju uslova za isplatu i dostavljale Federalnom zavodu koje je isti sublimirao i prosljeđivao Ministarstvu na dalji postupak, radi refundiranja sredstava za protekli mjesec (za svakog poslodavca pojedinačno, kao i za osobu koja se sama zapošljava).

U obavljenoj reviziji za 2016. godinu smo konstatovali da je sa poslodavcima po osnovu primjene Uredbe o zapošljavanju zaključeno 2.678 ugovora, ukupne vrijednosti 25.875.358 KM, po kom osnovu su isti trebali izvršiti upošljavanje 3.787 osoba. Od ugovorenih 25.875.358 KM, Ministarstvo je poslodavcima na teret fiskalne 2016. godine refundiralo sredstva u iznosu od 8.036.390 KM, odnosno sve pristigle obrađene naloge za plaćanje od strane Federalnog zavoda do 31.01.2017. godine.

U 2017. godini Ministarstvu su prvobitno bila odobrena sredstva od 30.000.000 KM, od čega 17.838.969 KM za izmirenje preostalog dijela ugovorenih obaveza i ostatak za nastavak aktivnosti. S tim u vezi navodimo da je Vlada FBiH 16.02.2017. godine donijela Odluku kojom je usvojila Program utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima - finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja“. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Ministarstvo u 2017. godini nastavilo samo sa izmirenjem obaveza po zaključenim ugovorima na osnovu Javnog poziva iz 2016. godine i to po redoslijedu kako su iste dospijevale za plaćanje. Za preostali dio sredstava, iako je programom utroška sredstava bilo predviđeno, Federalni zavod nije ni raspisivao Javni poziv u 2017. godini, za što Ministarstvo nije dalo nikakva obrazloženja niti je prezentiralo adekvatnu dokumentaciju osim činjenice da je navedena pozicija Rebalansom Budžeta FBiH za 2017. godinu smanjena na 19.000.000 KM.

Prema prezentiranim podacima, Ministarstvo je za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja, u skladu sa odredbama Uredbe o zapošljavanju, u 2017. godini poslodavcima doznačilo sredstva u iznosu od 15.671.893 KM, što zajedno sa realizovanim iznosom od 8.036.390

⁶ Nezaposlena osoba u smislu ove Uredbe je osoba u životnoj odbi od 15 - 30 godina, bez radnog iskustva u zvanju za koje se obrazovala.

⁷ Osoba koja se sama zapošljava je osoba u životnoj dobi od 18 ili više godina, koja se vodi u evidenciji nadležnog organa za zapošljavanje kao nezaposlena osoba neprekidno duže od 30 dana i koja pod uslovima iz ove Uredbe koristi subvenciju kako bi radila sama za sebe.

KM na teret fiskalne 2016. godine predstavlja ukupan iznos od 23.708.283 KM (ugovoreno 25.875.378 KM). Razlika između ugovorenog i realizovanog iznosa će se poslodavcima doznačiti na teret Budžeta 2018. godine za koju namjenu su već planirana sredstva, nakon što isti prezentiraju dokaze o isplati plata novim uposlenicima.

Vezano za nadzor nad primjenom Uredbe, ističemo da su, u skladu sa odredbama Uredbe (članovi 12. i 18.), Federalni zavod za zapošljavanje, u saradnji sa Poreznom upravom FBiH, nadležni za nadzor nad ispunjavanjem uslova za subvenciju. Ministarstvo je nadležno za upravni nadzor nad primjenom Uredbe, dok su Porezna uprava i Federalna uprava za inspekcijske poslove nadležni za provođenje inspekcijskog nadzora. Povrat isplaćenih sredstava na ime subvencija se garantira bjanko potpisanom i ovjerenom mjenicom („bez protesta“) i potpisanim i ovjerenim nalogom za plaćanje koje su poslodavci trebali dostaviti Federalnom zavodu prilikom zaključivanja ugovora o sufinansiranju. Federalni zavod je dužan pokrenuti proceduru povrata iskorištenog iznosa subvencije za sporne slučajeve, u skladu sa članovima 12. i 15. Uredbe o zapošljavanju.

Ističemo odredbe Uredbe kojima je predviđeno da poslodavac ima obavezu novouposlenog radnika držati u radnom odnosu onoliko mjeseci koliko mu je bila osigurana subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Konstatujemo da je izvršenim kontrolama na terenu utvrđeno da određeni broj poslodavaca nije ispoštovao ugovorene odredbe zbog čega je do 31.12.2017. godine pokrenuta procedura raskida 56 potpisanih ugovora po kom osnovu je poslodavcima utvrđena obaveza povrata 331.070 KM u Budžet FBiH, od čega je u 2017. godini vraćeno 97.443 KM⁸. Također smo konstatovali da 35 poslodavaca nakon potpisivanja ugovora u vrijednosti od 335.797 KM nisu ni započeli njihovu realizaciju do 31.12.2017. godine, zbog čega su ugovori sa istima raskinuti, a kako na osnovu istih nije bilo isplate poticajnih sredstava, nema ni obaveze povrata istih. Imajući u vidu naprijed navedeno, utvrdili smo da je vrijednost zaključenih ugovora za poticaj zapošljavanju sa 25.875.378 KM smanjena za vrijednost raskinutih ugovora na 25.539.561 KM, međutim nismo mogli kvantificirati tačan broj novouposlenih osoba obzirom da se navedeno odrazilo na početni broj od ugovorenih 3.787 osoba.

Imajući u vidu sve što je naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja u skladu sa odredbama Uredbe o poticanju zapošljavanja imale na raspolaganju značajna sredstva u 2016. i 2017. godini, a uspjele stvarno realizovati sa 31.12.2017. godine 23.708.283 KM (47,41 %), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava usvojenih od strane Vlade FBiH nije bila na zadovoljavajućem nivou, što upućuje na slabosti poduzetih mjera i aktivnosti od strane Ministarstva i svih ostalih institucija koje su učestvovala u realizaciji ovog transfera.

Preporuka:

- *Intenzivirati aktivnosti i komunikaciju sa nadležnim institucijama u cilju zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba u predviđenom obimu, kao i ispunjavanja svih odredbi potpisanih ugovora sa poslodavcima, a naročito u dijelu zadržavanja uposlenih osoba u istom roku na koji su poticane i eventualnog povrata budžetskih sredstava.*

---

⁸ U okviru 97.443 KM je izvršeno umanjenje navedenog transfera tekuće godine za 46.579 KM, dok je ostatak od 50.864 KM oprihodovan u Budžetu FBiH;

6.1.1.2.2 Tekući transferi općinama i gradovima, pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, neprofitnim organizacijama, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama i subvencije privatnim preduzećima

Imajući u vidu da je Vlada FBiH, za sve naprijed navedene transfere donijela jedinstven „Program i Izmjene programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2017. godinu Ministarstvu“, kao i njegove Izmjene i dopune (III i IX/2017⁹), radi lakšeg praćenja iste zajedno obrazložimo u narednom dijelu, a naročito uvažavajući specifičnosti finansiranih projekata u okviru istih (planirano 4.380.000 KM, izvršeno 4.365.321 KM).

Pregled plana i realizacije naprijed navedenih tekućih transfera dajemo u sljedećoj tabeli:

Red. Broj	Naziv transfera u okviru odobrenog Budžeta za 2017. godinu / Naziv projekata unutar transfera po Programu utroška sredstava	Rebalansom odobrena sredstva za 2017. godinu	Program utroška sredstava 23.02..2017.	Reprogram utroška sredstava 14.09.2017.	u KM
					Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2017. godinu
1.	Tekući transferi općinama i gradovima	940.368	1.000.000	940.368	940.368
1.1.	Izgradnja poduzetničkih zona		1.000.000	940.368	940.368
2.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	100.000	100.000	100.000	100.000
2.1.	Poticaji inovatorima- pojedincima (do 5.000 KM)		70.000	58.400	58.400
2.2.	Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare obrte i za deficitarna zanimanja (mjesečno do 100 KM)		30.000	41.600	41.600
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	250.000	250.000	250.000	247.337
3.1.	Unapređenje institucijske poduzetničke infrastrukture (do 20.000 KM za tehnološke parkove i poslovne inkubatore i do 10.000 KM za poduzetničke centre i klastere)		150.000	138.380	138.380
3.2.	Poticaj udruženjima, komorama i obrazovnim institucijama (do 6.000 KM)		100.000	111.620	108.957
4.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.089.632	3.030.000	3.089.632	3.077.615
4.1..	Poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta (do 4.000 KM za nabavku opreme i repromaterijala, te ulaganje u objekat)		180.000	180.000	180.000
4.2.	Poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta (do 10.000 KM za proizvodne i do 6.000 KM za uslužne subjekte)		500.000	698.796	695.796
4.3.	Poticaj novoosnovanim subjektima MSP (za pravni subjekt do 8.000 KM i za obrtnika do 7.000 KM)		800.000	976.512	967.693
4.4.	Jačanje konkurentnosti MSP-a (do 65.000 KM)		1.550.000	1.234.324	1.234.126
	UKUPNO (1+2+3+4) 31.10.2017. GODINE	4.380.000	4.380.000	4.380.000	4.365.321

Ministarstvo je na osnovu naprijed navedenog Programa utroška sredstava raspisalo 3 Javna konkursa za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera koji su objavljeni u sredstvima javnog informisanja i na web stranici Ministarstva (u martu, aprilu i avgustu 2017. godine)¹⁰. U Programu utroška sredstava i javnim konkursima navedeni su ciljevi projekta, kriteriji za izbor korisnika po projektima i ko sve može biti korisnik sredstava. Ministar je rješenjima formirao 4 komisije za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za 2017. godinu koje su radile u skladu sa važećim Pravilnikom o postupcima u provođenju programa razvoja male

⁹ Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2017. godinu Ministarstvu, Vlada FBiH je usvojila Odlukom od 23.02.2017. godine u iznosu 4.380.000 KM. Odlukom Vlade FBiH od 14.09.2017. godine izvršena je izmjena naprijed navedene Odluke, odnosno preraspodjela sredstava između programa na osnovu zaprimljenih zahtjeva, s tim da je ukupno odobreni iznos ostao nepromijenjen.

¹⁰ Javni konkurs za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera objavljen 15.03.2017. godine, za programe Jačanja konkurentnosti MSP 05.04.2017. godine i za stipendiranje učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja 23.08.2017. godine;

privrede¹¹, donesenim na osnovu Zakona o poticaju razvoja male privrede. Na osnovu navedenog Pravilnika doneseni su Poslovnici o radu komisija za izbor korisnika poticajnih sredstava za 2017. godinu, koji sadrže metodologiju rada komisija i način vrednovanja kriterija utvrđenih u Odluci Vlade FBiH i Javnim konkursima za pojedine projekte.

Nakon završenog izbora korisnika i provedenog žalbenog postupka, ministar je donio pojedinačne odluke po projektima u kojima su navedeni krajnji korisnici sa iznosom odobrenih sredstava, sa kojima su potpisani ugovori o doznačavanju sredstava. Postupak izbora krajnjih korisnika započet u martu 2017. godine donošenjem programa je rezultirao doznačavanjem odobrenih poticajnih sredstava izabranim korisnicima u periodu avgust – oktobar fiskalne 2017. godine. Izuzetak su jedino poticaji za isplatu stipendija za deficitarna zanimanja čija raspodjela se usklađuje sa početkom školske godine, tako da su krajnjim korisnicima sredstva doznačena u novembru 2017. godine).

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona¹² (940.368 KM) izvršen je u skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava od strane Vlade FBiH (23.02.2017. godine), Javnim konkursom za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera za 2017. godinu (15.03.2017. godine), kao i Smjernicama za podnositelje projektnih prijedloga. Cilj dodjele sredstva navedenog transfera je izgradnja nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje ista predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH.

Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave (JLS), koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za finansiranje u skladu sa utvrđenim kriterijima, koji su utvrđeni Programom utroška sredstava (broj aktivnih korisnika zone, izvori – način finansiranja, trend privlačenja investitora u zadnje 3 godine, stepen aktivne iskorištenosti zone, ravnomjerni regionalni razvoj (stepen nezaposlenosti), dosadašnji poticaji od Ministarstva). Za razliku od prethodnih godina, sredstva za funkcioniranje Grant sheme, odnosno implementaciju navedenog transfera osigurava samo Vlada FBiH, bez učešća Evropska unije, odnosno UNDP-a.

Odabir projekata jedinica lokalne samouprave je izvršen na osnovu Javnog poziva (mart 2017. godine), a jedinice lokalne samouprave su svoje prijedloge morale pripremiti u skladu sa Smjernicama za podnositelje projektnih prijedloga. Da bi projektni prijedlog bio uzet u razmatranje za finansiranje u sklopu Grant sheme, propisano je da: 1) projekat treba ostvariti minimalno 40 bodova od mogućih 100 bodova; 2) finansijski doprinos Grant sheme po pojedinačnom projektu s kojim se aplicira ne može biti niži od 75.000 KM niti viši od 150.000 KM, i 3) sufinansiranje od jedinice lokalne samouprave je minimalno 25 % od ukupne vrijednosti projekta. Ukupno trajanje projekta ne može prelaziti 7 (sedam) mjeseci od datuma potpisivanja ugovora, a realizacija projekta treba biti okončana do kraja februara 2018. godine. Od ukupno pristiglih 39 prijava (aplikacija), njih 11 je zadovoljilo formalno – pravne uslove, od kojih je 9 opština imalo preko 40 bodova, međutim imenovana komisija je na kraju izabrala 7 opština kojima su dodijeljena ukupna sredstva u iznosu od 940.360 KM¹³. Dakle 2 opštine, iako su zadovoljile formalno – pravne uslove i ostvarile preko 40 bodova nisu dobile poticajna sredstva zbog nedostatka sredstava na navedenoj poziciji. Od 8 pristiglih prigovora Komisija je nakon njihovog razmatranja, kao i ponovnog uvida u dokumentaciju, ocijenila da se nijedan od njih ne može uvažiti. U skladu sa potpisanim Ugovorima o dodjeli sredstava 29.06.2017. godinu, Ministarstvo je odobrena sredstva doznačilo opštinama u avgustu 2017. godine.

Revizorski uzorak za 2017. godinu su opštine: Livno (dodijeljena sredstva 143.340 KM), Stolac (ispunio formalno – pravne uslove i ostvario preko 40 bodova, nije dobio poticaj zbog nedovoljnog iznosa sredstava transfera, tražio 150.000 KM) i Vogošća (nije bodovana iz razloga jer je komisija ocijenila da ista nije ispunila formalno – pravne uslove, tražila 150.000 KM). Na osnovu uvida u

¹¹ Pravilnik o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede ("Sl. novine FBiH" br. 50/13, 55/13 i 86/13);

¹² Poduzetnička zona je područje definisano prostornim planom i opremljeno potrebno infrastrukturom za obavljanje različitih oblika privredne djelatnosti;

¹³ Ilijaš 108.106 KM, Maglaj 136.900 KM, Kalesija 102.123 KM, Mostar 149.900 KM, Gradačac 150.000 KM, Livno 143.340 KM i Grude 150.000 KM;

prezentiranu dokumentaciju, nismo utvrdili primjedbe na bodovanje i izvršenu dodjelu sredstava opštini Livno, kao i izvršeno bodovanje i ne dodjeljivanje sredstava opštini Stolac. Na osnovu uvida u dostavljeni Projekat opštine Vogošća koja je tražila grant sredstva za asfaltiranje saobraćajnice i trotoara završnim asfaltbetonom u „Novoj industrijskoj zoni“ u iznosu 150.000 KM, konstatujemo da aplikacija nije zadovoljila formalno – pravne uslove i nije ni prošla naredni krug u dijelu koji se odnosi na bodovanje iz razloga jer Opština nije dostavila traženu potrebnu dokumentaciju (neadekvatno obrazloženje i dokumentovanje potrebnog učešća iz opštinskog budžeta; nerazrađeni budžet projekta i potrebnih obrazloženja; iako je bilo potrebno projekt nije predvidio unaprijeđenje usluga za razvoj poduzetničke zone što je vidljivo i iz plana aktivnosti; umjesto Odluke o osnivanju poduzetničke zone „Nova industrijska zona“ za koju su tražena sredstva dostavljena je Odluka o pristupanju izradi izmjena i dopuna regulacionog plana industrijskog kompleksa „Unis“ u Vogošći iz 2001. godine).

Obavljenom revizijom smo utvrdili da je u 2017. godini unaprijeđena Bodovna skala u dijelu preciznije razrade kriterija i u istoj više nema kriterija čija se ispunjenost cijeni na osnovu slobodne procjene članova komisije. Unutar osporavanih kriterija „administrativni kapaciteti aplikanta“ i „projekat nudi adekvatne i kvalitetne usluge“ stavljeni su jasniji podkriteriji, dok je osporavani kriterij „projekat direktno omogućava uspostavljanje novih/ proširenje postojećih ekonomskih aktivnosti u sklopu zone“ u potpunosti izbačen.

Vezano za izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava na teret fiskalne 2017. godine, ističemo da su opštine Ministarstvu dužne dostaviti Završni tehnički i finansijski izvještaj o provedbi projekta, ne kasnije od 20 kalendarskih dana od dana završetka Projekta (februar 2018. godine). Na opravdan pismeni zahtjev korisnika sredstava, Ministarstvo može produžiti rok dostavljanja Završnog tehničkog i finansijskog izvještaja o provođenju projekta, ali najduže do 20 kalendarskih dana po isteku prethodno utvrđenog roka. Također, jedinica lokalne samouprave kao krajnji korisnik sredstava je dužna da jednom godišnje, u naredne 3 godine od završetka projekta, dostavlja Ministarstvu izvještaj o napretku i ostvarenju postavljenih rezultata. **U vrijeme izrade ovog izvještaja nisu bili dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku doznačenih sredstava na teret fiskalne 2017. godine, tako da nije bio izvršen ni nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava.**

Vezano za izvršenu analizu ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture i nadzor nad utroškom sredstava za navedene namjene, prezentiran je Konačan izvještaj stalne komisije za izbor korisnika sredstava i cjelokupno upravljanje, praćenje i izvještavanje o provedbi Grant sheme „Unaprijeđenje poduzetničkih zona u FBiH“ za 2016. godinu, sačinjen 26.12.2017. godine koje podatke prezentiramo u narednoj tabeli:

Red. broj	Transfer za izgradnju poduzetničkih zona	Sredstva Grant sheme (u KM)	Učešće opština (u KM)	Ukupno realizovana sredstva (u KM)	Planiranih broj novih MSP	Ostvareni broj novih MSP	Planirani broj uposlenja	Ostvareni broj novih uposlenja
3.	2016. godina	1.354.823	501.011	1.855.834	27	22	215	423
4.	2017. godina	940.369	456.609	1.396.978	17		202	
	UKUPNO	2.295.192	957.620	3.252.812	44	22	417	423

Prema prezentiranom Konačnom izvještaju za 2016. godinu, sve opštine su pravdale doznačena budžetska sredstva, od kojih su pojedine po nalogu Ministarstva izvršile i povrat neutrošenih sredstava na JRT (12.889 KM), međutim može se konstatovati da je došlo do planiranog povećanja broja zaposlenih, iako nije došlo do planiranog povećanja broja malih i srednjih preduzeća (MSP-a). Značajnim smatramo napomenuti da u pojedinim opštinama, odnosno poduzetničkim zonama nije bilo nikakvih rezultata u smislu povećanja MSP-a i novih uposlenja (Novi Travnik i Vitez).

Preporuka:

- **Izvršiti nadzor i analizu ukupnih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture za 2017. godinu, te procijeniti opravdanosti daljih ulaganja po navedenom osnovu u odnosu na ostvarene rezultate.**

Za programe inovatorima dodijeljena su sredstva u iznosu od 58.400 KM i **programe unapređenja institucijske poduzetničke infrastrukture** 138.379 KM.

Osnovni kriteriji za vrednovanje pristiglih projekata za dodjelu sredstava transfera za „poticaje inovatorima“ i „poticaje za unapređenje poduzetničke infrastrukture“ utvrđeni su programom, a ukupan broj bodova po istima i detaljniji podkriteriji za vrednovanje osnovnih kriterija propisan je „Bodovnom listom“ koja je sastavni dio Poslovnika o radu Komisije. Za razliku od prethodne godine, dodijeljeni broj bodova, odnosno formirana rang lista na osnovu istih nije bila odlučujuća prilikom donošenja odluke o tome koji aplikanti će dobiti sredstva poticaja obzirom da su svi aplikanti, koji su zadovoljili formalno – pravne uslove, dobili poticajna sredstva do maksimalno dozvoljenih iznosa (12 inovatora do 5.000 KM, odnosno 10 pravnih lica do 20.000 KM za tehnološke parkove i poslovne inkubatore i do 10.000 KM za poduzetničke centre i klastere). Realizacija navedenog je omogućena donošenjem izmjena i dopuna programa utroška sredstava, odnosno preraspodjelom sredstava unutar postojećih transfera, kao i činjenice da je u 2017. godini dostavljen manji broj zadovoljavajućih aplikacija/ zahtjeva za dodjelu poticajnih sredstava.

U obavljenoj reviziji prethodne godine za dodjelu sredstava navedenih transfera (inovatori i unapređenje poduzetničke infrastrukture) dali smo preporuku da Ministarstvo u javnim pozivima aplikante transparentno obavještava o prednostima prilikom ocjenjivanja pristiglih aplikacija, koje zavisi od predloženog načina izvora finansiranja i namjene sredstava što Ministarstvo nije u potpunosti ispoštovalo, kako su naveli, iz razloga jer je rad komisije već bio završen u vrijeme dostavljanja Konačnog revizorskog izvještaja za 2016. godinu. Za razliku od prethodne godine, u tenderskoj dokumentaciji za 2017. godinu, Ministarstvo je objavilo na osnovu čega će dodjeljivati maksimalni broj bodova po postavljenim kriterijima za izbor korisnika sredstava (npr. za dodjelu maksimalnog broja od 15 bodova, po kriteriju „izvori – način finansiranja“ prednost će biti vlastito sufinansiranje), što smatramo i dalje nedovoljnim.

Prilikom dodjele poticajnih sredstava inovatorima, konstatovali smo da je komisija kroz bodovanje, vrednovala „Zaključak o objavljivanju prijave patenta“, odnosno „Zaključak o utvrđivanju datuma podnošenja prijave patenta“ izdate od strane Instituta za intelektualno vlasništvo BiH, te dodjeljivala 20 bodova (za inovaciju u funkciji proizvodnje), odnosno 10 bodova (za inovaciju u funkciji usluge). **Imajući u vidu odredbe članova 38. i 40. Zakona o patentu, tj. da podnošenje prijave za priznavanje patenta nije nikakva garancija da će biti izdato rješenje o priznavanju patenta¹⁴, utvrdili smo da navedeni način dodjele sredstava poticaja „inovatorima“ nema uporište u postojećim zakonskim propisima. Zbog toga, konstatujemo da raspodjela dijela sredstava Transfera pojedincima – isplata inovatorima nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane Vlade FBiH, što nije u skladu sa članovima 32., 38. i 39. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu.**

Preporuka:

- **Poticajna sredstva tekućeg transfera namijenjena inovatorima dodijeljivati na osnovu mjerljivih kriterija, uz prezentiranje dokaza da je inovacija priznata izdavanjem rješenja o priznavanju patenta od strane nadležne institucije.**

---

¹⁴ Član 40. Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10) – „Ako podnosilac prijave u propisanom roku ne dostavi rezultate provedenog postupka potpunog ispitivanja koji su Institutu dovoljni za donošenje rješenja u pogledu zahtjeva za priznanje patenta, prijava se smatra povučenom i Institut donosi zaključak o obustavljanju postupka“.

Tekući transfer subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima izvršen je u iznosu od **3.077.615 KM**, u okviru kojeg se na programe:

- poticaja jačanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP) odnosi 1.234.126 KM,
- novoosnovanim subjektima MSP-a 967.693 KM,
- poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta 695.796 KM, i
- na poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta 180.000 KM.

Program jačanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP-a) izvršen je u iznosu od 1.224.126 KM putem Ministarstva. Navedeni iznos predstavlja dio od 1.684.126 KM ukupne vrijednosti utrošenih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti, obzirom da je dodatni iznos osiguran i doznačen izabranim krajnjim korisnicima od strane UNDP-a u iznosu od 450.000 KM (26,72 %). UNDP navedene aktivnosti sufinansira u sklopu realizacije „Projekta integriranog lokalnog razvoja“, po Sporazumu između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija i Ministarstva, na koji je data saglasnost od strane Vlade FBiH. Kroz Grant shemu pruža se podrška malim i srednjim preduzećima, koja djeluju u prioritetnim oblastima, kako bi ista mogla realizirati: 1) investicije usmjerene na poboljšanje tehnološke opremljenosti; 2) programe obuke radne snage i 3) unaprjeđenje pristupa tržištu, odnosno promocija proizvoda na tržištima u cilju postizanja konkurentnosti.

Korisnici sredstava su pravne osobe (d.o.o. i d.d.) definirane po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva, koja imaju sjedište na području FBiH, nalaze se u većinskom privatnom vlasništvu državljana BiH, posluju najmanje godinu dana, te imaju 5 (pet) zaposlenih na neodređeno vrijeme. Sredstva u okviru ovog Projekta su dodijeljivana poslovnim subjektima iz sljedećih područja Klasifikacije djelatnosti KDBiH 2010¹⁵, i to područje C – prerađivačka industrija i područje J62 – Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima. Po posebno raspisanom Javnom pozivu za dodjelu sredstava ovog programa (objavljen 05.04.2017. godine), uz koji su objavljene Smjernice za sačinjavanje Obrazca projektnog prijedloga, pristiglo je 166 aplikacija, od čega je imenovana Komisija za dodjelu sredstava odabrala 52 koje su ušle na potencijalnu rang listu za dodjelu sredstava (objavljena 02.08.2017. godine). Po završetku žalbenog postupka, jedna žalba je pozitivno riješena, tako da su na kraju 53 korisnika ostvarila pravo na dodjelu sredstava. Iako je imenovana Komisija vršila bodovanje, pojedinačne bodovne liste nisu sabrane, međutim, isto nije imalo uticaja na donošenje odluke o tome kome će biti dodijeljena poticajna sredstva, jer su sredstva dobili svi projekti koji su zadovoljili formalno – pravne uslove. Finansijski doprinos Grant sredstava po pojedinačnom projektu nije mogao biti veći od 65.000 KM, s tim da je bilo propisano minimalno učešće preduzeća u iznosu od 50 % ukupne vrijednosti projekta. Zbog nedostatka većeg broja kvalitetnih projekata, Ministarstvo je razliku između planiranog i dodijeljenog iznosa sredstava ovog transfera u iznosu od 315.676 KM preraspodijelilo na ostale transfere Ministarstva. **Iako osvojeni broj bodova pristiglih projekata nije bio presudan za dobivanje poticajnih sredstava, obzirom da je isto vršeno na osnovu 28 postavljenih kriterija, konstatujemo da ovi kriteriji nisu u dovoljnoj mjeri sistematizovani i da ih ima previše, što može imati uticaja na ekonomičnost, efikasnost i efektivnost u radu komisije. Navedeno naročito može doći do izražaja u slučaju da Ministarstvo u narednom periodu dobije veći broj formalno – pravno pristiglih zahtjeva u odnosu na raspoloživa sredstva.**

Prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli grant sredstava, krajnji korisnici su Ministarstvu, na iznos grant sredstava, predali Bankarske garancije za dobro izvršenje posla, koje pokrivaju period trajanja projekta, uvećano za jedan mjesec iz Plana aktivnosti (maksimalno do 8 mjeseci od datuma potpisivanja ugovora). Imajući u vidu da su ugovori o dodjeli grant sredstava potpisani u septembru 2017. godini, a sredstva doznačena korisnicima u oktobru 2017. godine, **konstatujemo da postoji rizik i potreba vršenja pravovremenog nadzora nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava kako bi se eventualno mogle iskoristiti date garancije, a u periodima važenja istih. Prema prezentiranom, imenovana Komisija je do 26.03.2018. godine, kod njih 17 od 53 korisnika sredstava obavila terenski**

¹⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 47/10;

nadzor kojom prilikom je konstatovano da su kod istih bila primljena 44 novouposlena radnika više od planiranog, što će biti predmetom revizije u narednom periodu.

Preporuka:

- ***Za raspodjelu sredstava Transfera za jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća sistematizovati i reducirati kriterije u cilju ekonomičnijeg, efikasnijeg i efektivnijeg rada komisije. Također je potrebno voditi računa o periodima isteka datih garancija za dobro izvršenje posla u kontekstu pravovremenog izvršenja terenskog nadzora, prije roka isticanja istih.***

Za programe poticaja novoosnovanim subjektima malih i srednjih preduzeća (MSP) dodijeljena su poticajna sredstva u iznosu od 967.693 KM, i to za pravni subjekt do 8.000 KM, za obrtnika do 7.000 KM, od čega za troškove registracije (2.000 KM i 1.000 KM) i za doprinose za trenutno uposlene radnike (6.000 KM). Obavljenom revizijom smo utvrdili da se poticajna sredstva novoosnovanim subjektima dodjeljuju na osnovu mjerljivih kriterija čija se ispunjenost dokazuje propisanom validnom dokumentacijom (Obavijest o razvrstavanju subjekta prema djelatnosti kojeg izdaje Federalni zavod za statistiku, Lista osiguranih osoba i Uvjerjenje Porezne uprave FBiH o izmirenju poreza i doprinosa za sve uposlene, Ciljne skupine na osnovu uvjerenja o prebivalištu za odgovornu osobu pravnog subjekta i Ravnomjerni regionalni razvoj na osnovu zvaničnih podataka Federalnog zavoda za programiranje razvoja koji se odnose na stepen nezaposlenog stanovništva na području opštine privrednog subjekta). Od 300 pristiglih aplikacija, 196 je zadovoljilo formalno – pravne uslove za dodjelu sredstava. Međutim, obzirom da je Javnim pozivom propisano da pravo učešća nemaju potencijalni korisnici koji su po istom osnovu dobili sredstva iz drugih izvora, nakon izvršene provjere kod Federalnog zavoda za zapošljavanje, Ministarstvo je sa Liste korisnika koji su zadovoljilo formalno – pravne uslove skinulo 15, te je za bodovanje preostao 181 korisnik. Nakon izvršenog bodovanja formirana je Potencijalna rang lista korisnika grant sredstava za 2017. godinu koja je obuhvatila 142 aplikanta. U toku žalbenog postupka, pozitivno je riješen prigovor 1 aplikanta tako da je Lista na kraju obuhvatila 143 aplikanta kojima su dodijeljena sredstva u prvobitnom planiranom iznosu od 800.000 KM. Zahvaljujući izmjenama i dopunama programa utroška sredstava, navedena pozicija se na kraju povećala za iznos od 176.512 KM što je omogućilo da svih 182 novoosnovanih privrednih subjekata koji su zadovoljili formalno – pravne uslove dobiju poticajna sredstva za propisane namjene, u ukupnom iznosu od 976.512 KM. Revizijom nismo konstatovali nepravilnosti.

Program poticaja razvoju vezanih i posebnih obrta izvršen je u iznosu od 695.796 KM, koji se realizuje u cilju poticanja na razvoj djelatnosti „vezanih i posebnih obrta“, kroz sufinansiranje troškova nabavke opreme potrebne za proširenje i osavremenjivanje proizvodnje, kako bi se omogućilo povećanje kvaliteta proizvoda i rast zaposlenosti. Korisnici sredstava su obrtnici koji obavljaju djelatnost „vezanih i posebnih obrta“, u skladu sa Uredbom o vezanim i posebnim obrtima, za sljedeća programom definisana područja: C – proizvodnja, F – građevinarstvo, G.45.20 – automehaničari, autoelektričari, autolimari, autolakireri, vulkanizeri i mehaničari motocikla, S – 95 – usluge u domaćinstvu i F posebni obrti – mineri), zatim da posluju najmanje 12 mjeseci, imaju sjedište na području FBiH, nalaze se u većinskom privatnom vlasništvu državljana BiH i imaju najmanje jednog zaposlenog na određeno vrijeme.

Obavljenom revizijom smo utvrdili da je na Javni poziv pristigla 261 aplikacija, od čega je posebno imenovana Komisija 91 aplikaciju proglasila formalno – pravno ispravnom. Poticajna sredstva navedenog transfera u revidiranoj godini su dodijeljena svim aplikantima koji su zadovoljili formalno - pravne uslove, na način da je ministar najprije donio Odluku o dodjeli poticajnih sredstava za 59 prvoplasiranih korisnika (u okviru prvobitno planiranog iznosa od 500.000 KM), a zatim Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o dodjeli poticajnih sredstava za još preostalih 32 korisnika, što je omogućeno izvršenom izmjenom i dopunom programa utroška sredstava od strane Vlade FBiH. Maksimalno dodjeljivan iznos poticaja iznosio je do 10.000 KM za proizvodne i do 6.000 KM za uslužne „vezane i posebne obrte“. Komisija je razvrstavanje obrtnika valorizovala na osnovu „Obavijesti o razvrstavanju subjekata prema djelatnosti“, koju izdaje Federalni zavod za statistiku, a ista je aplikantima tražena u

potrebnoj dokumentaciji. Isti ovaj dokument također je korišten prilikom ocjenjivanja (bodovanja) projekta po definisanom kriteriju „vrsta djelatnosti“ (proizvodna 5 i uslužna 2 boda), kao i prilikom ocjenjivanja po definisanom kriteriju „namjena ulaganja sredstava“ (oprema u funkciji proizvodnje 25 i oprema u funkciji usluge 20 bodova). Dakle, dokument „Obavijest o razvrstavanju subjekata prema djelatnosti“ je čak 3 puta uticao na vrednovanje pristiglih projekata, u zavisnosti od toga da li se radi o proizvodnoj ili uslužnoj djelatnosti, zbog čega konstatujemo da navedeno može imati za posljedicu narušavanja principa pravičnosti. Imajući u vidu da izvršeno bodovanje u 2017. godini, usljed povećanja ukupne mase sredstava izvršenom preraspodjelom, nije uticalo na donošenje odluke da li će aplikant dobiti ili neće dobiti poticajna sredstva za navedene namjene, bodovanje po naprijed navedenim kriterijima bi ipak trebalo preispitati zbog izvjesnosti da će doći do izmjene okolnosti u pogledu planiranog i odobrenog iznosa sredstava navedenog transfera. Pored toga, utvrdili smo da zapisnici komisije nisu potpuni obzirom da uz iste nisu uredno arhivirane liste svih pristiglih aplikacija, zatim aplikacija koje zadovoljavaju formalno – pravne usluge, izvršena bodovanja i dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima.

Preporuke:

- *Preispitati način bodovanja Komisije za raspodjelu sredstava Transfera za poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta po osnovu postavljenih kriterija „vrsta djelatnosti“ i „namjena ulaganja sredstava“, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne aktivnosti.*
- *Osigurati da zapisnici o radu komisije za dodjelu sredstava poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta budu potpuni u dijelu koji se odnosi na uredno arhiviranje svih faza njenog rada.*

Nakon pregleda uzorkovanih predmeta i uvida u način rada komisije za dodjelu sredstava utvrdili smo da po pojedinačnim programima postoji mogućnost da određeni aplikanti, bodovanjem od strane komisije, osvoje veći broj bodova samo u zavisnosti od načina popunjavanja zahtjeva za odobravanjem poticajnih sredstava. Isto upućuje na postojanje rizika dogovora između aplikanata i uposlenika Ministarstva neposredno zaduženih za kreiranje podkriterija, koji nisu objavljeni, a na osnovu kojih se vrši bodovanje po postavljenim osnovnim kriterijima iz programa utroška sredstava. Navedeni rizik smo konstatovali prilikom bodovanja prijave za dodjelu sredstava poticaja primjenjujući podkriterije za bodovanje po osnovnim kriterijima pod nazivom „izvori/način finansiranja“ i/ili „namjena sredstava“ i/ili „struktura izvora finansiranja“, i to prilikom dodjele poticajnih sredstava: inovatorima (dodjeljivano do 5.000 KM), za unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture (do 20.000 KM), poticaja udruženjima građana, obrtničkim komorama i obrazovnim institucijama (do 6.000 KM), poticaja opstanku tradicionalnih i starih obrta (do 4.000 KM) i kod poticaja razvoju vezanih i posebnih obrta (do 10.000 KM). Na navedeno smo ukazali i prethodne godine i dali preporuku po kojoj nije u potpunosti postupljeno iz razloga, kako je rečeno, jer je rad komisija već bio završen u vrijeme dostavljanja Konačnog revizorskog izvještaja za 2016. godinu. Ovo ukazuje da postoji značajan prostor za unaprjeđenje rada Ministarstva u dijelu transparentne i pravične raspodjele sredstava tekućih transfera koja se korisnicima odobravaju u vidu nepovratnih grant sredstava.

Preporuka:

- *U javnim pozivima za dodjelu poticajnih sredstava Ministarstva, aplikante transparentno obavijestiti o prednostima prilikom ocjenjivanja pristiglih aplikacija, koje zavisi od predloženog načina izvora finansiranja i namjene sredstava, u cilju pravične raspodjele nepovratnih budžetskih grant sredstava krajnjim korisnicima.*

6.1.1.3 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera

Odredbama članova 15. – 19. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva je propisano poduzimanje mjera u slučaju utvrđene povrede propisa i općih akata: donošenje rješenja kojim se naređuje otklanjanje nedostataka ili povrat vrijednosti dodijeljenih sredstava, vođenje upravnog spora,

izricanje zaštitne mjere zabrane pristupa sredstvima razvoja u narednih 5 godina od dana kada su utvrđene nepravilnosti, visina novčane kazne za prekršaj i podnošenje prijave za pokretanje prekršajnog postupka kojeg vode nadležni općinski sudovi. Odredbama članova 14.-16. Pravilnika o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede je propisan način izvještavanja i praćenja provođenja programa razvoja od strane posebno imenovane komisije i sektora Ministarstva.

Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2016. godinu formirana je Rješenjem ministra 02.02.2017. godine sa zadatkom da kontinuirano vrši praćenje utroška finansijskih (grant i kreditnih) sredstava korisnika i izvršenje drugih preuzetih obaveza. Poslovníkom o radu komisije za praćenje utroška poticajnih sredstava regulisano je da komisija vrši nadzor nad dostavljenom dokumentacijom od korisnika sredstava i na terenu, te sačinjava mjesečne izvještaje o provedenim aktivnostima koje dostavlja Ministru.

Prema prezentiranom izvještaju sa stanjem na dan 20.02.2018. godine, Komisija je izvršila nadzor nad implementacijom sredstava tekućih transfera doznačenih iz Budžeta FBiH za 2016. godinu u iznosu od 3.903.350 KM za 546 korisnika. Na osnovu dostavljenih izvještaja i izvršenom nadzoru o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava iz Budžeta FBiH za 2016. godinu i vlastitih sredstava korisnika, konstatovano je da je opravdan iznos od 6.601.930 KM ili 97 % od ukupnih sredstava u iznosu od 6.809.078 KM (od čega se 2.905.728 KM odnosi na vlastita sredstva korisnika). **Izvještaje o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava je dostavio 531 korisnik. Od dostavljenih izvještaja 501 zadovoljava tražene elemente, a 30 izvještaja ne zadovoljava tražene elemente. Za nepotpune izvještaje dostavljene su urgencije korisnicima sa rokovima. Utvrđeno je da 15 korisnika uopće nije dostavilo predviđene izvještaje o utrošku sredstava. U Izvještaju je konstatovano da je realizovano zapošljavanje 452 nove osobe, a planirani broj upošljavanja novih osoba predviđen apliciranim projektom je iznosio 413, što predstavlja ostvarenje od 109 %. U 2017. godini, Komisija je izvršila obilazak 38 korisnika na terenu u cilju vršenja nadzora korisnika poticaja iz 2015. godine, kojom prilikom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti. Plan obilaska korisnika poticaja iz 2016. godine je sačinjen 20.02.2018. godine sa utvrđenim rokom za završetak istog do kraja maja, te će isto biti predmet revizije naredne godine. Nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava za 2017. godinu nije vršen, obzirom da korisnici još uvijek dostavljaju izvještaje o utrošku dodijeljenih sredstava.**

Za razliku od prethodne godine, Izvještaj o radu Komisije za nadzor je djelimično sadržajno obogaćen u dijelu davanja preporuke da aplikacijski zahtjev sadrži rubriku o osnovnoj djelatnosti subjekta u cilju mogućnosti pravljenja analize utroška sredstava, kao i da se prilikom dodjele sredstava kod projekata Poticaja udruženjima, komorama, ..., kao vlastiti izvor finansiranja ne prihvataju donacije od drugih subjekata iz razloga neizvjesnosti ostvarenja istih što utiče na nemogućnost pravdanja ukupne vrijednosti projekta. Iako je Komisija poduzela određene aktivnosti u naprijed navedenom dijelu, konstatujemo da iste nisu i dovoljne zbog čega ponavljamo datu preporuku iz prethodne revizije u smislu da ista daje konkretne primjedbe i sugestije za poboljšanje rada u narednom periodu.

U skladu sa odredbama članova 15. i 17. Zakona o poticanju razvoja male privrede i odredbama Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede, Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2016. godinu je dostavila prijedlog da se sa 21 korisnikom raskine ugovor i izvrši povrat poticajnih sredstava u ukupnom iznosu od 126.737 KM, kao i prijedlog da se za 34 korisnika izrekne zaštitna mjera pristupa poticajnim sredstvima, obzirom da isti nisu realizovali obećana zaposlenja (10 korisnika kreditnih i 24 korisnika poticajnih sredstava transfera). U vrijeme obavljanja konačne revizije za 2017. godinu, pravna služba Ministarstva je obradila 33 prijedloga o zabrani apliciranja, u okviru kojih su izdana rješenja o zabrani apliciranja za 10 korisnika kreditnih sredstava i 23 korisnika poticajnih sredstava tekućih transfera. Prema prezentiranom, zbog nedostatka vremena još uvijek nije obrađen prijedlog koji se odnosi na izdavanje rješenja o zabrani apliciranja i rješenja o povratu sredstava (21 korisnik), što će biti predmet revizije naredne godine.

Obzirom da Ministarstvo, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku, prilikom donošenja rješenja o povratu sredstava, primjenjuje skraćeni upravni postupak, ukoliko dužnik ne pristane na dobrovoljno izmirenje obaveze, donesena rješenja prosljeđuje Federalnom pravobranilaštvu na sudsko izvršenje. Ministarstvo prethodno na rješenja o povratu sredstava stavlja klauzulu pravosnažnosti i izvršnosti. Ukoliko dužnik pristane na dobrovoljno izmirenje obaveza sa istim

se potpisuju sporazumi o obročnom plaćanju, te se prate uplate sredstava po istima. Ukupan iznos povrata sredstava u 2017. godini na Jedinствeni račun trezora iznosi 185.173 KM, od čega je 11 korisnika po pokrenutim pravnim radnjama vratilo 77.691 KM, dok je iznos od 107.482 KM uplaćen nakon poslatih urgencija prilikom vršenja nadzora.

Iako je u prezentiranom Izvještaju Komisije navedeno da je dodjelom poticajnih sredstava na teret budžetske 2016. godine realizovano zapošljavanje 452 nove osobe, nakon obavljene revizije konstatujemo da Ministarstvo nije propisalo trajanje vremenskog perioda koliko novouposlene osobe trebaju biti u radnom odnosu kod poslodavca (krajnjeg korisnika). Ministarstvo do sada nije vršilo evaluaciju koliko osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva. Izvršenom analizom krajnjih korisnika poticajnih sredstava u periodu 2015. – 2017. godinu, utvrdili smo da je postojeći način dodjele sredstava omogućio da određeni broj korisnika poticajna sredstva dobije dvije ili tri godine uzastopno što smatramo neprimjerenim.

Preporuke:

- *Dopuniti Izvještaj o radu Komisije za nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera u dijelu davanja osvrta na konstatovane probleme u radu, kao i konkretnih primjedbi i preporuka za poboljšanje rada u narednom periodu prilikom dodjele poticajnih sredstava.*
- *Nastaviti aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i da se u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno poduzimaju odgovarajuće aktivnosti za povrat.*
- *Izvršiti evaluaciju koliko prijavljenih novouposlenih osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva, a prilikom provođenja procedure dodjele poticajnih sredstava, istima propisati trajanje vremenskog perioda koliko novouposlene osobe trebaju zadržati u radnom odnosu.*
- *Procedurama i postupkom dodjele grant budžetskih sredstava onemogućiti ponavljanje krajnjih korisnika poticajnih sredstava iz prethodnog perioda, osim u iznimnim situacijama posebno dozvoljenim od strane Ministarstva.*

U skladu sa Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa „Realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu na prostoru Republike Srpske“ iz sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2012. godinu Ministarstvo je na ime 3 krajnja korisnika doznačilo grant sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, od čega „ZDI Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg – Podružnica Laktaši 450.000 KM, „Sloga Lagerfeld“ d.o.o. Vukosavlje 261.428 KM i „DI&DE Delić“ d.o.o. Bihać 288.572 KM. **Prema prezentiranom, sa korisnikom „Z.D.I. Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg je raskinut Ugovor o namjenskom korištenju grant sredstava i pokrenut proces povrata istih u Budžet FBiH, međutim ista nisu vraćena do okončanja revizije. U međuvremenu je pokrenuta krivična prijava nadležnom Kantonalnom tužilaštvu HNK-a protiv navedenog društva, kao i protiv osnivača i vlasnika Zdravka Ivankovića jer su oštetili Budžet FBiH iz 2012. godine u iznosu od 450.000 KM. Ministarstvo nema povratne informacije o statusu navedenog postupka, osim u dijelu koji se odnosi na dostavljanje tražene dokumentacije Federalnoj upravi policije koja vodi istražni postupak. Pored toga, Ministarstvo aktivno prati i pokrenuti izvršni postupak, putem advokatske kancelarije, kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci, u dijelu koji se odnosi na naplatu mjenica, međutim sud još uvijek nije donio Rješenje o izvršenju.**

Ostala dva korisnika redovno dostavljaju izvještaje sa izvještajima od Porezne uprave FBiH o zaposlenim povratnicima, od kojih je „Sloga Lagerfeld“ d.o.o. u potpunosti izmirila sve svoje obaveze. Preduzeće „DI&DE Delić“ d.o.o. Bihać nije u potpunosti ispoštovalo ugovorene obaveze u pogledu upošljavanja potrebnog broja povratnika (ugovoreno 15, izvršeno 13), što je konstatovano i u Informaciji koju je posebno imenovana Komisija za kontrolu namjenskog utroška navedenih grant sredstava podnijela Vladi FBiH, o čemu Vlada nije donijela stav, iako je navedenu Informaciju razmatrala i usvojila Zaključkom 22.06.2017. godine.

Preporuka:

- ***Nastaviti aktivnosti nadzora nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske iz 2012. godine, a u slučaju nenamjenskog utroška sredstava i neispunjavanja obaveze upošljavanja ugovorenog broja radnika povratnika, poduzeti sve aktivnosti na povratu sredstava u Budžet FBiH.***

6.1.1.4 Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci realizovani su u iznosu 2.014.397 KM, od čega se 2.000.000 KM odnosi na ostala domaća pozajmljivanja gdje se evidentiraju doznačena sredstva Razvojnoj banci FBiH putem koje se vrši pozajmljivanje malim i srednjim preduzećima po propisanim uslovima, što je detaljnije pojašnjeno u dijelu Izvještaja pod 6.1.1.4.1. Preostali iznos od 14.397 KM se odnosi na izdatke za nabavku stalnih sredstava (namještaj 1.991 KM, kompjuterska oprema 12.098 KM i ostala oprema 308 KM).

6.1.1.4.1 Ostala domaća pozajmljivanja (putem Razvojne banke FBiH)

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, u skladu sa zaključenim ugovorom o komisionim poslovima i aneksima na isti, Odlukom Vlade FBiH o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije (23.02.2017. godine) i Odlukom ministra o realizaciji navedenog programa u 2017. godini (08.03.2017. godine).

Ministarstvo je, u periodu od 2008. – 2012. godine, svake godine sa Razvojnomo bankom FBiH zaključivalo ugovore o komisionim poslovima, radi plasiranja sredstava za poticaj razvoju, poduzetništva i obrta. Zaključno sa 2012. godinom, Banci su prenesena sredstva u ukupnom iznosu od 16.648.465 KM. Svi naprijed navedeni ugovori su 2014. godine zamijenjeni novim Ugovorom o formiranju revolving kreditne linije za realizaciju „Kreditnog poticaja razvoja, poduzetništva i obrta“. U skladu sa novim Ugovorom formira se nova Revolving komisiona kreditna linija iz sredstava naplaćenih glavnica, prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina, neutrošenih sredstava iz 2012. godine, kao i budućih naplata glavnica prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina i naplata glavnica po plasiranim kreditima po Ugovoru. Kreditna sredstva se plasiraju korisnicima kredita, na revolving osnovi, sa rokom povrata do 7 godina, uključujući grace period do 2 godine i godišnju kamatnu stopu od 1,5 %, prema pojedinačnim odlukama Ministarstva o odobravanju kreditnih sredstava, na osnovu prethodno provedene procedure. Ministarstvo je, u 2015., 2016. i 2017. godini, sa Bankom zaključivalo Anekse na navedeni Ugovor o komisionim poslovima, kojim se u suštini pod sličnim uslovima (kamatna stopa do 2 %), ugovora realizacija dodatno doznačenih 6.000.000 KM (2.000.000 KM godišnje), što znači da su Banci, zaključno sa 2017. godinom, doznačena sredstva u ukupnom iznosu od 22.648.465 KM.

U skladu sa odlukama Vlade FBiH¹⁶, navedena sredstva se plasiraju na revolving osnovi sa rokom povrata sredstava na JRT Budžeta FBiH do 2030. godine.

---

¹⁶ Odluke o izmjenama i i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluke za 2015., 2016. i 2017. godinu.

Tabelarni pregled stanja kreditnih linija prema dostavljenim Izvještajima Razvojne banke FBiH na dan 31.12.2017. godine dajemo u sljedećoj tabeli:

u KM

R. br.	Kreditna linija	Uplaćeno na račun Razvojne banke FBiH - namjenski depozit do 31.12.2017. godine	Plasirana sredstva		Stanje kredita na dan 31.12.2017. godine	
			Broj ugovora	Plasirana sredstva	Naplaćena glavnica	Ostatak duga
1	2	3	4	5	6	7
1.	2008.godina	2.000.000	11	1.850.000	1.850.000	0
2.	2009.godina	4.400.000	32	4.150.000	3.904.076	245.924
3.	2010.godina	2.548.465	20	2.398.465	2.100.917	297.548
4.	2011.godina	2.700.000	8	3.100.000	1.797.065	1.302.935
5.	2012.godina	5.000.000	8	2.786.560	1.578.241	1.208.319
6.	2015. – 2017. godina	6.000.000	66	3.410.619	2.199.149	14.129.587
		Raspoloživa sredstva na računu Ministarstva (povrat glavnice)		12.918.117		
Ukupno:		22.648.465	145	30.613.761	13.429.448	17.184.313

Na osnovu prezentiranih podataka u naprijed navedenoj tabeli u odnosu na prethodnu godinu, konstatujemo da je u 2017. godini potpisan novi 21 ugovor o kreditu sa krajnjim korisnicima, na koji način su plasirana sredstva u iznosu od 5.141.171 KM, što u odnosu na plasman sredstava prethodne godine (6.047.656 KM) predstavlja smanjenje za 15 %. Međutim, u plasiranim sredstvima nije obuhvaćen iznos od 1.203.220 KM odobrenih kredita čija realizacija će biti završena u 2018. godini.

U skladu sa Ugovorom, naknada za komisioni posao je utvrđena u visini ukupno naplaćene redovne i zatezne kamate krajnjih korisnika kredita. Pored naknade za komisioni posao, Banka obračunava i naplaćuje naknadu za obradu kreditnih zahtjeva od korisnika kredita jednokratno. Ministarstvo je obavezno vršiti refundaciju svih troškova pravnih i drugih radnji nastalih radi naplate potraživanja. U 2017. godini troškovi naknade za komisioni posao su iznosili 218.346 KM.

Na osnovu uvida u Izvještaje Razvojne banke FBiH, konstatujemo da postoji problem naplate određenog broja izvršenih kreditnih plasmana iz kreditnih linija 2009 - 2011. Na osnovu saglasnosti Ministarstva, Banka je pred nadležnim sudovima uputila prijedloge za izvršenje nad instrumentima obezbjeđenja kredita za određene korisnike kredita na ukupan iznos duga od 1.304.423 KM, što predstavlja 5,12 % ukupno plasiranih sredstava u dosadašnjem periodu, odnosno 13,52 % plasiranih sredstava iz kreditnih linija 2009 – 2011. godina. Za navedene korisnike, Banka poduzima pravne radnje u skladu sa Ugovorom o formiranju kreditne linije. Pored toga, u 2017. godini su identifikovani problemi u izmirenju dospjelih obaveza kod sljedećih korisnika kredita: Bašanović d.o.o. Lukavac (31.566 KM), MC Stella d.o.o Velika Kladaša (42.156 KM), FPG d.o.o. Bihać (70.960 KM) i Drina Plast d.o.o. Tuzla (12.075 KM), čije rješavanje je u toku.

Izvršenim nadzorom od strane Ministarstva je utvrđeno da 10 korisnika poticajnih sredstava iz 2016. godine nije implementiralo obaveze iz ugovora o kreditnom zaduženju u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje planiranog broja uposlenika, te je za iste Ministarstvo donijelo Rješenja o zabrani apliciranja do 2022. godine godine (Tenda dom d.o.o. Čapljina, Velić kop d.o.o. B. Krupa, Bosnaplast d.o.o. Sarajevo, Uslužnost d.o.o. Sarajevo, Stolpak d.o.o. Stolac, Bossin d.o.o. Mostar, Vibratech d.o.o. Visoko, Eurolifting d.o.o. Srebrenik, Framini d.o.o. Vitez i Eccon – inžinjeri d.o.o. Čapljina).

U cilju realizacije kreditnih sredstava u 2017. godini, kao i plasmana slobodnih novčanih sredstava doznačenih u ranijem periodu, Ministarstvo je 15.03.2017. godine objavilo Javni konkurs za odabir korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Navedenim javnim pozivom je predviđen odabir krajnjih korisnika kreditnih sredstava u dvije faze. U I fazi Ministarstvo formira Potencijalnu listu krajnjih korisnika koja se dostavlja Razvojnoj banci, dok u II fazi Banka, nakon kompletiranja potrebne dokumentacije od strane istih (15 dana), vrši provjeru kreditnog rizika plasmana sredstava, u skladu sa bankarskim procedurama. Ministarstvo daje saglasnost za

plasman sredstava samo onim potencijalnim korisnicima čiji rizik povrata sredstava Banka svrsta u A i B grupe.

Komisija za izbor potencijalnih korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (imenovana rješenjem ministra 02.02.2017. godine) na osnovu Pravilnika o postupcima o provođenju Programa male privrede donijela je Poslovnik o radu i nakon provedenih aktivnosti podnijela Izvještaj o radu. **Ministarstvo je 06.07.2017. godine i 02.08.2017. godine Razvojnoj banci FBiH dostavilo prijedloge potencijalnih listi za 37 korisnika kojima je data mogućnost da se kreditno zaduže u cilju poticaja zapošljavanja, ukoliko prođu provjeru kreditnog rizika. Prilikom formiranja potencijalnih listi, Komisija je uzela u obzir da za raspodjelu ima na raspolaganju 6.210.655 KM, od čega 4.210.655 KM na računu naplaćenih glavnica prethodno plasiranih kredita i da će 2.000.000 KM biti dodatno uplaćena iz Budžeta FBiH za 2017. godinu. Nakon prikupljanja dokumentacije i obrade zahtjeva, u skladu sa bankarskim procedurama, samo 17 aplikacija je zadovoljilo potrebne uslove, te je Ministarstvo 06.12.2017. godine objavilo Konačne rezultate javnog konkursa o odabiru 17 korisnika kreditnih sredstava za 2017. godinu kojima je ukupno raspoređeno 4.276.120 KM. Prema prezentiranom, kreditna sredstva su dodijeljena za nabavku opreme (2.176.420 KM), za izgradnju objekata i infrastrukture (1.281.000 KM) i za nabavku repromaterijala (818.700 KM), a također je predviđeno zapošljavanje 61 uposlenika. Za navedene korisnike ministar je donio odluke o dodjeli kredita koje su dostavljene Razvojnoj banci FBiH na realizaciju, koja zaključuje ugovore o dodjeli kredita, vrši osiguranje kredita i u saradnji sa Ministarstvom vrši nadzor nad utroškom sredstava. Na osnovu Izvještaja o implementaciji kreditnih linija Razvojne banke FBiH i analitičkim postupcima, utvrdili smo da su raspoloživa sredstva za dalji plasman na dan 31.12.2017. godine iznosila 4.226.354 KM. Iako je Ministarstvo u 2017. godini rasporedilo 957.849 KM sredstava više nego prethodne godine, isto je 25.10.2017. godine raspisalo i Drugi javni poziv za odabir korisnika kreditnih sredstava čija procedura još uvijek nije bila završena u toku obavljanja naše revizije.**

Imajući u vidu da određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika od strane Banke ne zadovoljava potrebne uslove za plasman sredstava, odnosno iz drugih razloga odustane od kreditnog zaduženja, utvrdili smo da postoji potreba poduzimanja dodatnih aktivnosti u cilju povećanja stepena iskorištenosti slobodnih novčanih sredstava za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Poduzimanje navedenih aktivnosti podrazumijeva plasman sredstava samo onim korisnicima koji zadovolje propisane bankarske procedure u pogledu ocjene kreditnog rizika.

Preporuka:

- *Poduzeti adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, u skladu sa zaključenim Ugovorom o komisionim poslovima i Aneksima istog;*

6.2 BILANS STANJA

Na dan 31.12.2017. godine ukupna vrijednost aktive je iskazana u iznosu od 25.916.389 KM sa sljedećom strukturom: novčana sredstva 1.014 KM, kratkoročna potraživanja 200 KM, finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama 702.105 KM, kratkoročna razgraničenja 2.167.075 KM, neotpisana vrijednost stalnih sredstava 397.530 KM i dugoročni plasmani 22.648.465 KM. Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 2.167.075 KM se odnose na nerealizovani iznos ugovorenih obaveza prema privatnom sektoru po osnovu realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanja. Dugoročni plasmani u iznosu od 22.648.465 KM se odnose na knjigovodstveno stanje dugoročnog depozita za kreditne plasmane putem Razvojne banke FBiH.

Ukupna vrijednost pasive iznosi 25.916.389 KM sa sljedećom strukturom: kratkoročne tekuće obaveze 954.037 KM, obaveze prema zaposlenicima 73.765 KM, kratkoročna razgraničenja 1.832.592 KM, izvori stalnih sredstava 397.530 KM i ostali izvori sredstava 22.648.465 KM.

6.2.1 Popis sredstava i obaveza

Rješenjem ministra od 28.11.2017. godine formirana je Komisija za provedbu redovnog godišnjeg popisa za 2017. godinu sa zadatkom da izvrši popis stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja, obaveza, neizmirenih sudskih odluka i novčanih sredstava u blagajni. Komisija je do 15. januara izvršila popis i o istom sačinila pojedinačne zapisnike o izvršenom popisu imovine, stanja obaveza i potraživanja. Izvještaj o provedenom popisu je dostavljen Ministru na usvajanje 09.02.2017. godine kada je donesena i Odluku o usvajanju istog.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Na dan 31.12.2017. godine obaveze prema uposlenicima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iznose 335.676, od čega za: topli obrok 100.620 KM, regres 40.832 KM, jubilarne nagrade 13.115 KM, komisije 13.412, ostale presude 5.000 KM, zatezne kamate 111.890 KM i sudske troškove 50.808 KM. U revidiranoj 2017. godini po navedenom osnovu su realizovane obaveze u ukupnom iznosu od 63.311 KM, od čega 39.100 KM na ime glavnice, 18.907 KM zateznih kamata i 5.304 KM troškova spora¹⁷. Evidentiranje navedenih obaveza je najprije bilo izvršeno na vanbilansnoj evidenciji u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima u Glavnoj knjizi trezora. U skladu sa novom Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija od 27.10.2017. godine, Ministarstvo je navedene obaveze isknjižilo iz vanbilansne evidencije i evidentiralo na bilansne pozicije obaveza (duguje konto 391313/ potražuje konto 311917). **Ovakav način evidentiranja u bilansnoj evidenciji nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, obzirom da pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja predstavljaju dospjele obaveze koje treba evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja.**

Preporuka:

- ***Pravosnažne sudske presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.***

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 27.01.2017. godine donijelo Plan nabavki za 2017 godinu (i 3 Oduke o izmjeni Plana nabavki) kojim je planirana nabavka roba 78.000 KM i nabavka usluga 61.900 KM. Ministarstvo je pokrenulo 20 postupka javnih nabavki od kojih je 7 putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda (65.398 KM) i 13 putem direktnih sporazuma (26.258 KM). Rješenjem ministra 16.03.2017. godine imenovana je Komisija za provođenje postupka javne nabavke u 2017. godini.

Testiranjem smo obuhvatili tri (3) konkurentska postupka i to za nabavku kancelarijskog materijala (23.700 KM), nabavka računarske opreme (12.098 KM) i nabavku goriva (17.742 KM). Putem direktnog sporazuma zaključeno je 13 ugovora, a testiranje smo izvršili za ugovore: Nabavka i ugradnja motora za motorno vozilo (5.700 KM), opravka vozila (2.318 KM) i konsultantske usluge (5.700 KM). Zaključivanje ugovora o održavanju službenih vozila se vrši na način da je osnovnim ugovorom za održavanje vozila ugovorena norma sata i usluge redovnog servisiranja vozila kao i dijagnosticiranje. U slučaju da dođe do vanrednih kvarova koje ne spadaju u redovno servisiranje, serviser sa kojim je zaključen ugovor je dužan dijagnosticirati kvar i dati svoj predračun. Međutim, Ministarstvo vrši daljnje istraživanje tržišta, i za navedeni kvar, zaključuje direktni sporazum sa najpovoljnijim dobavljačem. Uvidom u izabrani uzorak provedenih postupaka javnih nabavki nismo konstatovali nepravilnosti.

---

¹⁷ Realizacija sudskih izvršnih rješenja je u 2017. godini evidentirana na pozicijama tekućih transfera 614817 za iznos isplaćene glavnice od 33.885 KM, zatim za iznos troškova kamata od 12.886 KM na kontu 613961 i za iznos troškova spora od 3.856 KM na kontu 614962.

9. OSTALI NALAZI

9.1 RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2016. GODINU

Zakonom o igrama na sreću¹⁸ i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću¹⁹ iz 2015. godine (Izmjena i dopuna iz 2017. godine), utvrđeno je da se uplaćena sredstva od priređivača igara na sreću vode na posebnom transakcijskom računu Trezora FBiH za prikupljanje prihoda od igara na sreću, te da se ista usmjeravaju za finansiranje programa i projekata koje predlažu nadležna ministarstva, prema utvrđenim udjelima za raspodjelu prikupljenih sredstava²⁰. Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta pripada 5 % prikupljenih sredstava od priređivanja igara na sreću. Uredbom su također propisani opći kriteriji za dodjelu sredstava krajnjim korisnicima, dok posebne kriterije utvrđuju nadležna ministarstva. Korisnici sredstava mogu biti udruženja i humanitarne organizacije sa sjedištem na teritoriji FBiH, koje su osnovane u skladu sa važećim propisima o udruženjima i fondacijama.

Prema dostavljenim podacima iz Federalnog ministarstva finansija, na posebnim transakcijskim računima od igara na sreću je prikupljeno 5.538.419 KM, od čega pripadajući dio Ministarstva iznosi 241.883 KM. Napominjemo, iako je Ministarstvo izvršilo dodjelu pripadajućeg dijela sredstava krajnjim korisnicima, ista su u Glavnoj knjizi trezora knjižena kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija, nakon što je Vlada FBiH (po prijedlogu ministarstva) donijela Odluku o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknade od priređivanja igara na sreću 15.11.2017. godine. Sa svim izabranim korisnicima potpisani su Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava koji su trebali opravdati sredstva do kraja godine. Međutim, kako su sredstva istima stvarno doznačena 15.01.2018. godine, navedeno je uticalo na prolongiranje rokova za implementaciju rokova za implementaciju i dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Ministarstvo je u 2017. godini, putem posebno imenovane Komisije, izvršilo raspodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 168.776 KM, a na osnovu provedenog javnog konkursa objavljenog 22.04.2017. godine. Preostali iznos sredstava od 73.107 KM je, u skladu sa članom 7. stav 3. Uredbe, na prijedlog Ministarstva, dodijelila Vlada FBiH „Asocijaciji inovatora BiH“ za nagradni fond za nagrađivanje inovatora iz FBiH za inovacije od međunarodnog značaja.

Struktura dodijeljenih sredstava od strane Ministarstva od priređivanja igara na sreću:

Redni broj	Namjena dodijeljenih sredstava od priređivanja igara na sreću	Izvršenje za 2017. godinu
1	2	3
1.	Promoviranje tehničke kulture (17 korisnika, nije bio propisan maksimalni iznos grant sredstava)	168.776 KM
2.	Udruženja koja se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja („Asocijacija inovatora BiH“)	73.107 KM
	UKUPNO IGRE NA SREĆU	241.883 KM

Na osnovu pregleda svih zapisnika i prezentiranog obračuna, konstatujemo da je po objavljenom Javnom pozivu pristiglo 14 formalno – pravno ispravnih i 11 neispravnih aplikacija. Komisija je tokom rada (Izvještaj o radu komisije: Faza 2 – 26.05.2017. godine, šesta sjednica 18.05.2017. godine) odlučila da 4 aplikacije u kojima nisu bile ovjerene sve stranice popunjenog zahtjeva, potpisom odgovorne osobe i pečatom organizacije, propusti u naredni krug vrednovanja, što nije u skladu sa tekstom Javnog poziva u kojem je navedeno da će se takve prijave smatrati nepotpunim. Zbog navedenog, Komisija je

¹⁸ Službene novine FBiH, broj 48/15 i 60/15;

¹⁹ Službene novine FBiH, broj 89/15 i 11/17;

²⁰ Uredbom utvrđeni udjeli za raspodjelu prikupljenih sredstava od igara na sreću: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike 55 %, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke 15 %, Federalno ministarstvo kulture i sporta 15 %, Federalno ministarstvo zdravstva 10 % i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 5 %.

izvršila bodovanje 18 aplikacija (programa i projekata) na osnovu postavljenih općih kriterija iz Uredbe i posebnih kriterijima iz Poslovnika o radu komisije. **Uvidom u dokumentaciju, konstatujemo da primjenjivani opći i posebni kriteriji za bodovanje pristiglih programa i projekata za dodjelu bespovratnih sredstava od priređivanja igara na sreću nisu mjerljivi, kao i da je bodovanje izvršeno samo na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima (nije propisano prilaganje dokaza o ispunjenosti bodovanih kriterija), što smatramo krajnje subjektivnim i netransparentnim, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.**

Pored toga, utvrdili smo da osvojeni broj bodova nije bio proporcionalan predloženom iznosu sredstava od strane Komisije, jer je Komisija pripadajući iznos sredstava aplikantima utvrdila primjenom pravila koje naziva „iteracija postupka“, **što nije u skladu sa članom 17. Poslovnika o radu Komisije.** Od 4 bodovana aplikanta koji nisu bili ispunili formalno – pravne uslove, 1 je eliminiran iz dodjele sredstava jer nije osvojio dovoljan broj bodova, **dok su za preostala 3 aplikanta na kraju dodijeljena sredstva u ukupnom iznosu od 28.606 KM (Udruga „Inicijativa“ Stolac, Fondacija „Kairos“ Busovača i Udruga „Obitelji hrvatskih branitelja poginulih i nestalih u domovinskom ratu“ Busovača), što nije u skladu sa tekstom Javnog poziva.**

Komisija je 19.06.2017. godine ministru dostavila Prijedlog rang liste 17 korisnika za dodjelu sredstava od igara na sreću u kojem je predložila da se od ukupnog iznosa od 241.883 KM, na ime 17 korisnika dodijeli 226.020 KM primjenjujući pravilo „iteracija postupka“ i da se 15.863 KM ostavi neraspodijeljeno kao „višak sredstava“. Uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je formiran navedeni prijedlog Komisije, **utvrdili smo da se na osnovu primjene pravila „iteracija postupka“ narušava princip pravičnosti i transparentnosti jer se „pripadajući iznos sredstava“ aplikantima utvrđuje na osnovu različite vrijednosti osvojenih bodova (primjenjivana vrijednost boda: 273,009 KM, zatim 530,539 KM i na kraju 760,59 KM).**

Ministar, postupajući po preporuci reviziji datoj prilikom obavljanja revizije za 2016. godinu, nije prihvatio predloženi prijedlog Komisije već je 06.09.2017. godine formirao posebnu Radnu grupu sa zadatkom: 1) da preispita metodologiju rada Komisije u odnosu na konstatacije i preporuke date u Izvještaju revizije, 2) da na osnovu izvršene analize iskaže svoje mišljenje o mogućnostima nastavka započete procedure dodjele sredstava ili poništenja javnog konkursa ili raspisivanja novog, i 3) da na osnovu izvršenih analiza predloži proceduralni okvir koji bi obezbijedio dosljedno poštivanje principa i usmjeravanje sredstava od igara na sreću. Na osnovu uvida u Izvještaj Radne grupe od 18.09.2017. godine (Dopuna 20.10.2017. godine), konstatujemo da Radna grupa nije vršila pregled formalno – pravne ispravnosti dokumentacije korisnika i bodovanje iste. Međutim, ista je ministru dala mišljenje i preporuke za dalji rad prilikom raspodjele sredstava od igara na sreću, u okviru kojih izdvajamo: nedostaje provedbeni akt koji bi precizirao metodologiju rada Komisije, u zahtjevu precizirati namjenu traženih sredstava u cilju lakšeg pravdanja sredstava, utvrđivanje pripadajućeg iznosa sredstava na osnovu „iteracije postupka“ smatraju nepotrebni i neusaglašenim sa Poslovnikom o radu komisije jer se istim dodjeljuje veći iznos sredstava samo onim korisnicima koji su u svojim zahtjevima tražili više sredstava čime se pravi nesrazmjer između dodijeljenih bodova i odobrenih sredstava. Radna grupa je ministru dala mišljenje, što je i prihvaćeno, da raspodjelu sredstava treba izvršiti na način da se odabranim korisnicima dodijele sredstva u iznosu koji im pripada na osnovu postojećih bodova i vrijednosti boda (vrijednost boda pomnožena sa brojem bodova), bez dodatne raspodjele ostatka novca (bez drugog kruga podjele sredstava), na koji način bi ostalo neraspoređeno 73.107 KM, što može biti dodijeljeno drugim subjektima, o čemu odlučuje Vlada FBiH, u skladu sa Uredbom. Radna grupa je također 13.03.2018. godine dostavila još jedan Izvještaj, koji u vrijeme obavljanja naše revizije nije bio usvojen od strane ministra, a istim se daje prijedlog Uputstva za izradu Javnog konkursa i ostale potrebne dokumentacije (obrazac zahtjeva, izvještaja i smjernice za podnositelje projektnih prijedloga).

Komisija je postupila po mišljenju Radne grupe, te je napravljena nova raspodjela sredstava za sve aplikante primjenjujući vrijednost boda od 263,78 KM, koji je prihvaćen od strane ministra, na

koji je način izvršena raspodjela 168.776 KM. Značajnim smatramo istaći da je novim načinom obračuna aplikant kojem je prvobitno od strane Komisije predloženo da dobije 40.177 KM u konačnici dobio 16.618 KM.

Iako je Ministarstvo poduzelo značajne aktivnosti u pogledu adekvatnije raspodjele sredstava od igara na sreću, konstatujemo da su primjedbe u pogledu primjenjivanih kriterija iste kao i prethodne godine i da nadzor nad namjenskim utroškom sredstava nije bio završen. Zbog navedenog, može se konstatovati, kao i prethodne godine, da neadekvatan način dodjele sredstava ima uticaja da revizija ukazuje na nedostatak sistema internih kontrola i potrebu organizovanja poslova dodjele i nadzora nad utroškom sredstava od igara na sreću na većem nivou.

Preporuka:

- *Donijeti proceduru za finansiranje programa i projekata iz sredstava ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću i istom propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata, kao i prilaganje dokaza od strane aplikanata kojima će se moći dokazati njihova ispunjenost u cilju objektivnog bodovanja i transparentne dodjele budžetskih sredstava.*
- *Osigurati praćenje i namjensko trošenje dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima po osnovu prikupljenih naknada od igara na sreću.*

9.2 IMPLEMENTACIJA „INFORMACIONOG SISTEMA REGISTRA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U FBiH“ (ISR MSP) I „INFORMACIONOG SISTEMA OBRITNOG REGISTRA“ (ISOR)

Programom „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2018. godine, koji je sastavni dio „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, predviđeno je integrisanje ISOR-a u ISR MSP. Vlada FBiH je Zaključkom od 11.03.2013. godine usvojila Akcioni plan realizacije projekta „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2013. - 2015. godine u kojem je obrađeno 8 strateških ciljeva sa 28 prioriteta i 44 mjere. U okviru prvog strateškog cilja Smanjenje administrativnih prepreka predviđen je prioritet u dijelu stvaranja jedinstvene baze podataka poslovnih subjekata malog i srednjeg poduzetništva kao i mjera uspostave jedinstvenog obrtnog registra. U prethodnom periodu je za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća FBiH (ISR MSP) kao i izgradnju IT infrastrukture u Ministarstvu utrošeno 761.638 KM, a za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem obrtnog registra (ISOR) 229.806 KM.

Vezano za realizaciju Ugovora o izradi rekonstruisanog i nadograđenog softvera za **Informacijski sistem Obrtnog registra (ISOR)** od 03.08.2010. godine, provedenom revizijom utvrđeno je da modul „web aplikacija“ (web portal) i SMS modul za korisnike ISOR-a nije stavljen u funkciju ni do kraja 2017. godine (u skladu sa Ponudom dobavljača Luna.Com d.o.o. Mostar). Ministarstvo je u toku 2016. godine (14.01.2016. godine) Vladi FBiH dostavilo Informaciju o analizi stanja u oblasti obrta za period 2010.-2014. godine kojom navode razloge nekorištenja softvera u registracijskim tijelima. Zaključkom Vlade FBiH usvojena je Informacija u vezi sa realizacijom aktivnosti Ministarstva u okviru Projekta unapređenja poslovnog okruženja i pristupa tržištu u BiH, te zaduženo ministarstvo da započne na izradi novog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima, i da pristupi Izmjenama i dopunama Pravilnika o obliku i načinu vođenja Obrtnog registra. Također, navedenim zaključkom obavezuje se Ministarstvo da kreira i implementira adekvatne centralizovane baze subjekata obrta i MSP-a na nivou Federacije putem web orijentiranih tehnologija i uspostavi sistem koji bi mogao biti distribuiran prema općinama sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja poslovnih subjekata, te dalju nadogradnju. Ministar je imenovao Komisiju da uz podršku Grupacije svjetske banke/Međunarodne finansijske korporacije izradi tekst Prednacrt zakona o obrtu i srodnim djelatnostima. Komisija je imenovana u sastavu od tri člana iz Ministarstva, od kojih je i predsjednik Komisije, i po jedan član iz Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva trgovine, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva pravde i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Komisija je sačinila Nacrt zakona te je isti usvojen na oba doma Parlamenta

FBiH i to Zaključkom od 15.05.2017. godine na sjednici Predstavničkog doma i Zaključkom od 09.11.2017. godine na sjednici Doma naroda Parlamenta. Radna verzija Prijedloga Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima, nakon održanih javnih rasprava i ugrađenih prihvatljivih primjedbi i prijedloga od strane zainteresovanih, pripremljen je i nalazi se u proceduri slanja prema Vladi FBiH. Navedenim Prijedlogom Zakona je predviđeno da obrtnik pravo na obavljanje obrta stječe tek upisom u Obrtni registar, što bi trebalo dovesti do toga da se broj unesenih predmeta o obrtima poveća u odnosu na prethodne periode, kako bi se poduzele aktivnosti na završetku implementacije ISOR-a. Imajući u vidu navedeno konstatujemo da je cjelokupna procedura koja uslovljava završetak implementacije ISOR-a, veoma spora, a što ima uticaja na odlaganje stavljanja u funkciju nabavljene računarske opreme. Uvidom u centralni obrtni registar, konstatovano je da je implementacija ISOR-a izvršena u više od 60 općina, kao i da se broj unesenih predmeta o obrtima nije značajno povećao u odnosu na prethodnu godinu, obzirom da su zaključno sa 2017. godinom uneseni podaci za samo 630 obrta od ukupno više desetina hiljada koliko se procjenjuje da ima registrovanih obrta (u 2011. godini uneseno je u registar 405 obrta, u 2012. godini 31 obrt, u 2013. godini 18 obrta, u 2014. godini 113 obrta, u 2015. godini 50 obrta, 2016. godini 13 obrta i u 2017. godini samo 10 obrta). Dalje odlaganje rješavanja završetka implementacije ISOR-a znači i mogućnost da se sistem ne implementira i ne koristi, kao i što svako dalje odlaganje stavljanja u funkciju nabavljene računarske opreme predstavlja mogućnost zastarijevanja iste i prije početka korištenja u svrhe za koje je namijenjena čime se dovodi u pitanje opravdanost do sada uloženi budžetskih sredstava.

Na portalu Centralnog obrtnog registra (kojem se javno pristupa putem linka sa web stranice Ministarstva) još nije u funkciji pretraživanje pojedinačnog obrtnika u bazi obrtnog registra sa pripadajućim podacima o posjedovanju odobrenja za rad, kao i detaljnih podataka o stanju obrta, a nije ažurirano ni korisničko uputstvo za portal. Nije prezentirana ni mogućnost upita u registar putem mobilnih telefona, što potvrđuje da nisu implementirana sva četiri modula iz ponude dobavljača, kao i da je minimalan broj evidentiranih registrovanih obrta u centralnom registru koji ne odražava ni približno stvarno stanje registrovanih obrta u FBiH koji su u nadležnosti Ministarstva, kao i da radno tijelo iz ranijeg perioda nije završilo 5 preostalih faza implementacije u skladu sa Planom aktivnosti za realizaciju projekta optimiziranja opreme i softvera Ministarstva. Zbog navedenog, konstatujemo da Ministarstvo nije poduzelo sve potrebne aktivnosti kako bi se Informacioni sistem obrtnog registra stavio u funkciju i koristile raspoložive funkcionalnosti IT infrastrukture Ministarstva čime bi se opravdala dosadašnja ulaganja budžetskih sredstava u ISOR.

Na osnovu smjernica iz Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća u FBiH izrađen je glavni projekat ISR MSP. Svrha izgradnje registra je, osim vođenja evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim poduzećima i formiranja centralnog registra i evidencije parametara po evropskom standardu za tu oblast, kao i mogućnost vršenja analiza i planiranja. Podaci u bazi registra se generiraju na osnovu podataka preuzetih iz sistema: Porezne uprave FBiH, Zavoda za statistiku FBiH, Zavoda za programiranje razvoja FBiH, Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo (AFIP), Federalnog zavoda za PIO/MIO FBiH, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavoda za zapošljavanje FBiH. Protokoli o razmjeni podataka zaključeni su sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo (2011. godine), kojima se regulišu međusobna prava i obaveze. U toku 2017. godine podaci o završnim računima pravnih lica, koji se odnose na poslovanje u 2016. godini kao i u 2017. godini, su konsolidirani sa podacima iz Porezne uprave FBiH i importirani u ISR MSP sistem, međutim isti nisu konsolidirani iz Finansijsko informatičke agencije iako je od strane ministarstva više puta upućivan zahtjev za import podataka iz godišnjih izvještaja o finansijskom poslovanju MSP-a za 2016. godinu. Imajući u vidu da je svrha registra vođenje i evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim preduzećima, kao i mogućnost vršenja analiza i planiranja, možemo konstatovati da isti, iz naprijed navedenih razloga, nisu redovno ažurirani, te uspostavljeni registar nije pravovremeno dopunjen ažuriranim informacijama što je imalo uticaja i na to da Ministarstvo nije vršilo ni Analizu stanja Sektora MSP-a, .

Preporuke:

- *Ubrzati aktivnosti i riješiti pitanje neispunjenih obaveza implementatora ISOR-a koje se odnose na implementiranje preostalih softverskih modula i izradi akcioni plan za izvršenja sa jasnim zaduženjima, odgovornostima i rokovima za izvršenje, kako bi se omogućilo korištenje svih funkcija sistema i kompletirali podaci u registru.*
- *Uspostaviti saradnju sa Finansijsko informatičkom agencijom i nastaviti aktivnosti sa ostalim organima i institucijama, a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju blagovremeno podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Finansijsko - informatičkom agencijom (FIA).*

10. KOMENTAR

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta se na dostavljeni Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2017. godinu u ostavljenom roku očitovalo dopisom broj: 02-14-1989/17 od 14.05.2018. godine.

Obrazloženja koja se odnose na date kvalifikacije iz Osnova za davanje mišljenja s rezervom za usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija prikazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i drugim propisima (programi poticaja inovatorima i raspodjela sredstava od igara na sreću), nisu prihvaćena iz razloga jer nije prezentirana dodatna dokumentacija koja bi uticala na nalaze, preporuke i mišljenje o izvršenoj reviziji.

Vezano za ocjenu i preporuke koje se odnose na implementaciju „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća“ (ISR MSP) i „Informacionog sistema obrtnog registra“ (ISOR), Ministarstvo je, kao i prilikom provođenja revizije, pojasnilo razloge zbog kojih je onemogućeno funkcionisanje Registra MSP-a, te je dato obrazloženje da je Vlada FBiH u maju 2018. godine usvojila Prijedlog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima koji će biti pretpostavka za izradu Pravilnika o sadržaju, izgledu, načinu vođenja i postupku upisa u Obrtni registar, kao i Akcionog plana stavljanja u funkciju ISOR-a u njegovom punom kapacitetu.

Rukovodilac sektora za
finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl. oec.-vođa tima

Marija Marković, dipl. oec.-član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu					
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj Godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI					
	PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	
1.	Porez na dobit pojedinca i preduzeća				
	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)				
	Porezi na dobit preduzeća				
	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća				
2.	Doprinosi za socijalnu zaštitu				
3.	Porezi na plaću i radnu snagu				
4.	Porez na imovinu				
5.	Domaći porezi na dobra i usluge				
6.	Porez na dohodak				
7.	Prihodi od indirektnih poreza				
8.	Ostali porezi				
	NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	0	0	
9.	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika				
	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija				
	Ostali prihodi od imovine				
	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu				
	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu				
	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika				
	Prihodi od privatizacije				
	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju				
10.	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr.prihodi				
	Administrativne takse				
	Sudske takse				
	Komunalne naknade i takse				
	Ostale budžetske naknade i takse				
	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima				
	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)				
	Neplanirane uplate –prihodi				
	Novčane kazne				
	Drugi tekući prihodi				
	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	
11.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija				
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti				
13.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada				
14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova				
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora				
16.	Donacije				

	II. RASHODI (od 1 do 7)	24.934.378	21.387.582	14.382.878	-3.546.796	85,78
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	923.511	884.596	885.800	-38.915	95,79
	Bruto plaće i naknade plaća	809.683	783.286	781.732	-26.397	96,74
	Naknade troškova zaposlenih	113.828	101.310	104.068	-12.518	89,00
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	84.880	82.245	82.082	-2.635	96,90
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	506.887	391.006	422.115	-115.881	77,14
	Putni troškovi	23.000	10.315	12.838	-12.685	44,85
	Izdaci za energiju					
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	40.130	28.196	35.030	-11.934	70,26
	Nabavka materijala i sitnog inventara	28.625	16.593	18.918	-12.032	57,97
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	22.430	15.061	15.359	-7.369	67,15
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
	Izdaci za tekuće održavanje	33.277	26.798	13.467	-6.479	80,53
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	261.214	224.717	202.936	-36.497	86,03
	Ugovorene i druge posebne usluge	98.211	69.326	123.567	-28.885	70,59
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	23.419.100	20.029.735	12.992.881	-3.389.365	85,53
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	940.368	940.368	1.000.000	0	100,00
	Tekući transferi pojedincima	1000.000	100.000	94.350	0	100,00
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	250.000	247.337	350.000	-2.663	98,93
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	22.089.632	18.702.930	11.492.390	-3.386.702	84,67
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	39.100	39.100	56.141	0	100,00
5.	Kapitalni transferi					
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate					
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva					
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-24.934.378	-21.387.582	-14.382.878	3.546.796	85,78
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	15.000	14.397	30.626	-603	95,98
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	15.000	14.397	30.626	-603	95,98
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava					
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	15.000	14.397	30.626	-603	95,98
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)		-21.401.979	-7.108.777	21.401.979	-
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine					

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	3.000.000	2.000.000	2.000.000	-1.000.000	66,67
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	2.000.000	-1.000.000	66,67
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	-3.000.000	-2.000.000	-2.000.000	1.000.000	66,67
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja					
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova					
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)					
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-3.000.000	- 23.401.979	- 9.108.777		780,07

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu odobrilo dana 28.02.2018.godine

Ministar
Amir Zukić

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			
Opis	31.12.2017.	31.12.2016.	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	2.870.394	28.251.272	10%
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.014	1.019	96%
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	200	5.524.168	0%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	702.105	4.887.117	14%
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	2.167.075	17.838.968	12%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	23.045.995	19.669.331	117%
9. Stalna sredstva	1.962.836	1.973.311	100%
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.565.306	1.393.499	112%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	397.530	579.812	69%
12.Dugoročni plasmani	22.648.465	19.089.519	119%
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	22.648.465	19.089.519	117%
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	25.916.389	47.920.603	54%
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	2.870.394	28.251.272	10%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	954.037	4.807.129	
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	83.765	79.059	106%
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	1.832.592	23.365.084	8%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)			
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	23.045.995	19.669.331	117%
28.Izvori stalnih sredstava	397.530	579.812	69%
29.Ostali izvori sredstava	22.648.465	19.089.519	119%
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	25.916.389	47.920.603	54%

Na poziciji „Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 28.02.2018. godine.

Ministar
Amir Zukić